

VÝROČNÍ ZPRÁVA
NEJVYŠŠÍHO KONTROLNÍHO ÚŘADU
ZA ROK 1997

únor 1998

Úvod

Výroční zpráva Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) za rok 1997 je zpracována a předkládána v souladu s ustanovením § 18 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, a obsahuje

- zhodnocení plánu kontrolní činnosti,
- finanční zhodnocení přínosu kontrolní činnosti,
- zhodnocení ostatní činnosti.

V první části výroční zprávy je provedena analýza přípravy a plnění plánu kontrolní činnosti, upozorňuje se v ní na některé systémové poznatky z kontrolní činnosti a jsou zde uvedeny také její ostatní přínosy.

Druhá část výroční zprávy souhrnně vyhodnocuje finanční přínosy kontrolních akcí provedených v roce 1997.

Třetí část výroční zprávy obsahuje podrobnější informaci o ostatní činnosti NKÚ včetně vysvětlení a zdůvodnění čerpání rozpočtových prostředků kapitoly NKÚ a zhodnocení této ostatní činnosti. Do této části výroční zprávy je zahrnuta i informace týkající se mezinárodní spolupráce.

V závěru výroční zprávy jsou obsažena upozornění na některé aktuální problémy vážící se k práci NKÚ.

Výroční zpráva byla projednána a schválena usnesením Kolegia NKÚ č. 1/V/98 ze dne 23. února 1998 a bude zveřejněna ve Věstníku NKÚ.

JUDr. Lubomír VOLENÍK,
prezident Nejvyššího kontrolního úřadu,

v. r.

Zhodnocení plánu kontrolní činnosti

1. Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti

1.1 Sestavení plánu kontrolní činnosti

Plán kontrolní činnosti NKÚ je uceleným souborem kontrolních akcí, který obsahuje věcné, časové a kapacitní vazby. Postupným projednáváním a upřesňováním bylo do Plánu kontrolní činnosti na rok 1997 vybráno a schváleno Kolegiem NKÚ 27 kontrolních akcí, které tvořily základní část plánu. V průběhu roku byl plán rozšířen o dalších 10 kontrolních akcí. Rozšíření plánu na rok 1997 provedl NKÚ s cílem ověřit průběžně získávané poznatky a signály z vlastní kontrolní činnosti a využít i významné podněty rozpočtového výboru PS, zejména pokud se týká kontroly poskytování a užití prostředků na odstraňování škod způsobených povodněmi. Doplnění plánu také umožnilo efektivní využití kontrolních kapacit. Seznam kontrolních akcí zařazených do plánu v průběhu roku 1997 je uveden v příloze č. 2. V konečné podobě zahrnoval Plán kontrolní činnosti na rok 1997 celkem 37 kontrolních akcí. Z minulých let přešlo do roku 1997 celkem 25 neukončených kontrolních akcí.

Při výběru kontrolních akcí do plánu kontrolní činnosti Kolegium NKÚ vycházelo ze záměrů:

- zařadit kontroly velkých příjmových nebo výdajových položek státního rozpočtu,
- využít co nejvíce podnětů Poslanecké sněmovny, Senátu a vlády,
- zařadit kontroly rozpočtových kapitol,
- zařadit kontroly, které jsou reakcí na aktuální společenské potřeby,
- ověřit u vybraných kontrolních akcí, zda došlo k nápravě dříve zjištěných nedostatků.

1.2 Zaměření plánu kontrolní činnosti

V roce 1997 byly kontrolní akce zaměřeny především na hospodaření s majetkem státu a na plnění státního rozpočtu. V oblasti hospodaření se státním majetkem byly dvě kontrolní akce zaměřeny na privatizaci. Kontrolní akce jsou často koncipovány tak, že jednotlivé aspekty kontrolní působnosti se vzájemně prolínají.

Kontrolní činnost u příjmů státního rozpočtu byla zaměřena zejména na daň z příjmů právnických osob a výběr daně z přidané hodnoty, spotřebních daní a vymáhání nedoplatků těchto daní. Kontrolováno bylo i hospodaření s finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob a zařazena byla i kontrolní akce na plnění podmínek a hospodaření s prostředky, za které převzal stát záruky.

Podkladem pro vypracování plánu kontrolní činnosti NKÚ mohou být podle ustanovení § 17 zákona č. 166/1993 Sb. **podněty**, které vycházejí z vlastní kontrolní činnosti, nebo podněty od Poslanecké sněmovny, Senátu, jejich orgánů a vlády.

Postupným upřesňováním a projednáváním bylo v roce 1997 vybráno **45 podnětů z vlastní kontrolní činnosti**, které Kolegium NKÚ projednalo a využilo pro plán na rok 1997.

V roce 1997 bylo NKÚ postoupeno celkem **11 kvalifikovaných podnětů, tzn. podnětů od Poslanecké sněmovny, Senátu, jejich orgánů a vlády**. Na základě podnětů rozpočtového výboru PS byly do Plánu kontrolní činnosti na rok 1997 zařazeny dvě kontrolní akce a dva podněty byly využity pro sestavení Plánu kontrolní činnosti na rok 1998. Jedná se o následující podněty:

- kontrola prostředků státního rozpočtu poskytnutých jako dotace na teplo,
- kontrola použití finančních prostředků na odstraňování následků povodní,
- kontrola hospodaření zdravotnických zařízení v působnosti Ministerstva zdravotnictví a okresních úřadů,
- hospodaření Českých drah se státním majetkem se zaměřením na zadávání státních zakázek.

Do Plánu kontrolní činnosti na rok 1998 byla dále zařazena kontrolní akce na základě podnětu orgánu Senátu – výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu týkající se hospodaření Kanceláře Senátu.

Zbývající podněty uplatněné příslušnými orgány nebyly zařazeny do Plánu kontrolní činnosti na rok 1997 ani na rok 1998, některé z nich však jsou dále sledovány pro využití v tematicky shodně zaměřených kontrolách.

1.3 Změny plánu kontrolní činnosti

Změny plánu v předmětu kontroly a cíli kontroly byly prováděny po získání bližších údajů a stanovení přesných kritérií kontroly zejména při ukončení přípravy kontrolní akce. Podobně byly prováděny změny plánu v položce kontrolovaná osoba, kdy se jedná zejména o upřesnění a doplnění kontrolovaných osob po provedení přípravy kontroly. K doplnění kontrolovaných osob docházelo také v zájmu využití kapacity kontrolních pracovníků, případně z potřeby ověřit zjištěné skutečnosti u jiných subjektů. Položka kontrolovaná osoba byla měněna v 39 případech. Tyto nejčastější změny plánu souvisejí, kromě shora uvedených důvodů, i s tím, že státní orgány a organizace nemají povinnost poskytnout NKÚ součinnost před zahájením kontrolní akce, a proto NKÚ získává potřebné údaje až po jejím zahájení.

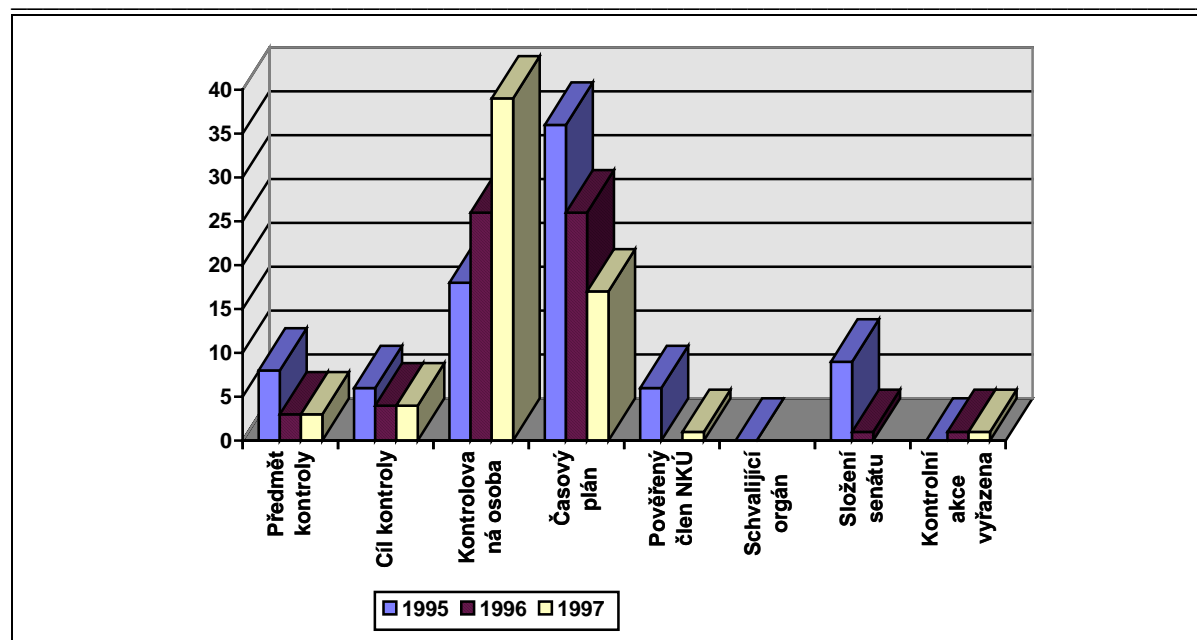
Časový plán byl v roce 1997 upravován v 17 případech, z toho se v 11 případech změny týkaly kontrolních akcí dokončovaných z předchozích let. Určitá nespokojenost s tímto stavem vedla k opatřením, která zčásti omezila frekvenci změn plánu v této položce. Ve vztahu k Plánu kontrolní činnosti na rok 1997 byla již změna této položky provedena jen v šesti případech.

Přehled změn Plánu kontrolní činnosti na rok 1997 schválených Kolegiem NKÚ je uveden v tabulce č. 1, která obsahuje pro porovnání i změny plánu kontrolní činnosti v předchozích dvou letech.

Tabulka č. 1

Změna plánu v položce	Rok		
	1995	1996	1997
Předmět kontroly	8	3	3
Cíl kontroly	6	4	4
Kontrolovaná osoba (zejm. doplňování)	18	26	39
Časový plán	36	26	17
Člen pověřený vypracováním kontr. závěru	6		1
Orgán schvalující kontrolní závěr			
Složení senátu	9	1	
Kontrolní akce vyřazena z plánu		1	1
Celkem	83	61	65

Trendy změn plánu kontrolní činnosti od roku 1995 jsou zřejmé z následujícího grafu:

1.4 Přehled dokončených a nedokončených kontrolních akcí v roce 1997

Tabulka č. 2

Kontrolní akce	z plánu 1994	z plánu 1995	z plánu 1996	z plánu 1997
Schváleny kontrolní závěry	1	1	28	13
Kontrolní akce pokračující v dalším roce			1	24
Kontrolní akce vyřazené z plánu			1 ¹⁾	

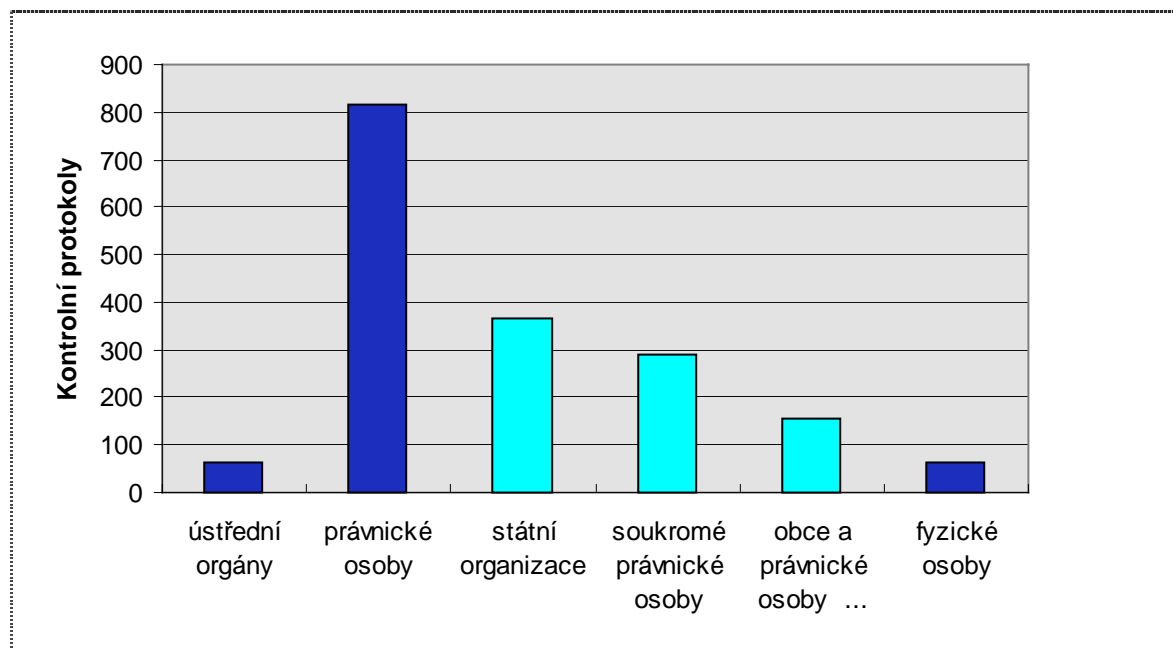
¹⁾ Kontrolní akce č. 96/24 - Hospodaření s prostředky kapitoly Akademie věd ČR byla v r. 1997 Kolegiem NKÚ vyřazena z plánu, protože by bezprostředně navazovala na kontrolu prováděnou Ministerstvem financí. Obdobná kontrolní akce je zařazena v Plánu kontrolní činnosti na rok 1998 pod číslem 98/19.

1.5 Přehled zpracovaných kontrolních protokolů

Celkem bylo vypracováno 943 kontrolních protokolů a byly využity jako podklady pro vypracování kontrolních závěrů schválených v roce 1997.

Tabulka č. 3

Kontrolované osoby	Kontrolní protokoly
Ústřední orgány	65
Právnícké osoby	814
<i>z toho: státní organizace</i>	<i>367</i>
<i>soukromé právnícké osoby</i>	<i>292</i>
<i>obce a právnícké osoby zřízené obcemi a okresními úřady</i>	<i>155</i>
Fyzické osoby	64
Celkem	943

1.6 Přehled kapitol (správců kapitol), jichž se ve větší míře dotýkaly kontrolní akce schválené v roce 1997

Tabulka č. 4

Kapitoly státního rozpočtu	Kontrolní akce
Senát Parlamentu	1
Úřad vlády	1
Ministerstvo obrany	4
Ministerstvo hospodářství	1
Ministerstvo financí	9
Ministerstvo práce a sociálních věcí	3
Ministerstvo vnitra	2
Ministerstvo pro místní rozvoj	1
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1
Ministerstvo dopravy a spojů	7
Ministerstvo zemědělství	7
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2
Ministerstvo kultury	2
Ministerstvo zdravotnictví	2
Ministerstvo spravedlnosti	2
Úřad pro legislativu a veřejnou správu	1
Všeobecná pokladní správa	5

Poznámka: V rámci jedné kontrolní akce je často kontrolováno více kapitol státního rozpočtu.

2. Přínosy kontrolní činnosti

Přínosy kontrolní činnosti vyplývající z kontrolních akcí ukončených v roce 1997 je možné kromě vlastního finančního zhodnocení, které je uvedeno dále v samostatné části této výroční zprávy, posuzovat i z dalších neméně významných hledisek:

- systémové poznatky vyplývající z uplatnění působnosti NKÚ,
- přístup a reakce kontrolovaných osob,
- preventivní význam a působení.

2.1 Systémové poznatky vyplývající z kontrolních akcí ukončených v roce 1997

Hospodaření se státním majetkem

Kontrolní akce zaměřené na hospodaření se státním majetkem prokázaly opakovaně řadu nedostatků v evidenci a oceňování majetku a v hospodárném nakládání s ním, což jsou základní podmínky pro řádné hospodaření s tímto majetkem a pro prokazování jeho stavu.

Z hlediska potřebného přehledu o majetku státu považuje NKÚ za velmi vážný stav vedení jeho evidence **Pozemkovým fondem ČR**. Jak kontrola prokázala, nebyla dosud ukončena evidence státních pozemků, budov a staveb. Pozemkový fond ČR rovněž nemá přesné informace o celkové výměře státních pozemků, které spravuje, a dále chybí přesná evidence o budovách a stavbách. Tento stav by mohl způsobit vážné problémy a rizika v případě realizace zamýšleného odprodeje státní půdy. Za vážnou závadu lze považovat i stav ve vymáhání pohledávek Pozemkovým fondem ČR za nabyvateli státního majetku, které ke konci roku 1996 činily 6,6 miliardy Kč.

Neméně závažné nedostatky byly zjištěny při prodeji státního majetku v rámci likvidace státních podniků vnitřního obchodu. Do procesu likvidace byly zahrnuty celé podniky nebo jejich podstatné části, přestože na ně byly podány, nebo dokonce schváleny privatizační projekty. Velký objem majetku vnitřního obchodu tak nebyl privatizován, ale rozprodán v rámci likvidace za podstatně nižší hodnotu. Úhrady za služby poskytované v procesu likvidace byly hrazeny mnohdy ve zcela neúměrné výši na základě rozhodnutí likvidátora, bez souhlasu Ministerstva průmyslu a obchodu.

Při kontrole hospodaření s hmotným investičním majetkem byly v řadě případů zejména u příspěvkových organizací zjištěny nedostatky v odepisování majetku, a tím snižování zdrojů na jeho reprodukci a udržování v řádném technickém stavu.

Samostatná kontrolní akce zaměřená na hospodaření **Fondu dětí a mládeže** poukázala na závažné nedostatky ve využívání majetku, který spravuje tento fond na základě zákona č. 113/1993 Sb., o Fondu dětí a mládeže. Ačkoliv má tento majetek sloužit k podpoře činností ve prospěch dětí a mládeže, je ve skutečnosti nemovitý a movitý majetek pronajat v celém rozsahu ke komerčním účelům různým podnikatelským subjektům. Příjmy z pronájmu jsou „spotřebovány“ fondem převážně k úhradě nákladů na jeho vlastní činnosti.

Hospodaření s prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob

V rámci uvedené působnosti provedl NKÚ v roce 1997 kontrolní akci orientovanou na hospodaření s prostředky vybíranými na základě zákona zdravotními pojišťovnami. Tato kontrolní akce prokázala, že řada ustanovení právních předpisů upravujících oblast zdravotního pojištění je nedostatečná. Zejména pojistné plány resortních a oborových pojišťoven nejsou po stránce obsahu závazně stanoveny a jejich neplnění není nijak postihováno. Dle výkladu zdravotních pojišťoven není možné měnit údaje o zařazení pojištěnce do příslušné kategorie bez oznámení změny pojištěncem, přestože oznamovací povinnost se vztahuje jak na pojištěnce, tak i na zaměstnavatele. V důsledku toho dochází k situaci, že za některé pojištěnce je zdravotní pojištění placeno státem, přestože za ně platí již i zaměstnavatel.

Platná znění právních předpisů v této oblasti umožňovala a nadále umožňují zdravotním pojišťovnám zřizovat libovolné účelové fondy s tím, že podmínky pro hospodaření s nimi si pojišťovna upraví vlastním statutem.

Ministerstva zdravotnictví a financí neplnila důsledně povinnosti dané právními předpisy. U 4 pojišťoven kontrolovaných NKÚ nebyla provedena po dobu jejich existence žádná vnější kontrola. Nedostatečná je kontrolní činnost i vlastních zdravotních pojišťoven. Četnost jejich kontrol nedosahovala u pojištěnců ani 1 %.

Vybrané prostředky na zdravotní pojištění vynakládané na provozní a správní výdaje jsou v některých případech použity nevhodně nebo jsou oproti plánu překračovány.

Při kontrole výběru úplat za znečišťování životního prostředí byly zjištěny nedostatky v systému výběru poplatků. V případě znečišťování povrchových vod není dosud důsledně dořešena právní úprava správy vodohospodářsky významných vodních toků. Úplaty za znečišťování povrchových vod dosud vybírají organizace, které mají právní formu akciové společnosti, přestože zákon o státní správě ve vodním hospodářství svěřuje tuto působnost státnímu orgánu. V oblasti ochrany ovzduší spatřuje NKÚ hlavní nedostatky v nízké úrovni vzájemné informovanosti a součinnosti mezi orgány ochrany ovzduší a finančními úřady. V důsledku toho nejsou plněny očekávané příjmy Státního fondu životního prostředí.

Plnění státního rozpočtu – příjmová část

Kontrolní akce zaměřená na stanovení základu a výpočtu daně z příjmů právnických osob poukázala na nedostatečnou činnost správců daní při zjišťování a prověřování základu daně. Zákon je v mnoha ustanoveních nejednoznačný, což v praxi způsobuje potíže jak poplatníkům, tak i správcům daně. Tento nežádoucí stav v oblasti výběru daní je zapříčiněn velmi komplikovanou situací z hlediska aplikace zákona o daních z příjmů a současně i neodpovídajícím personálním zabezpečením (vysoká fluktuace, mzdové podmínky). Ministerstvo financí řeší tuto situaci vydáváním celé řady pokynů, které však nejsou obecně závazné a často vyvolávají další pochybnosti. Kontrolní akce prokázala, že ani účetní audit nemusí být dostatečnou zárukou pro správné stanovení základu daně, pokud nejsou odstraněny chyby ve vykazování hospodářského výsledku.

Kontrolní akce zaměřená na převody daní ze státního rozpočtu do rozpočtů okresních úřadů a obcí prokázala, že v důsledku neprovázanosti zákona o rozpočtových pravidlech se

zákonem o správě daní a poplatků dochází k nerovnoměrnému převádění zejména výnosu daně z nemovitostí a daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání na příjmové účty obcí. Značná část prostředků se převádí s výrazným zpožděním, což ohrožuje stabilitu rozpočtu obcí. Použité softwarové řešení převodů daní neumožňuje zpětnou kontrolu výše a struktury převodů jednotlivým obcím.

V rámci této kontrolní akce provedl NKÚ rovněž ověření realizace výsledků dříve provedených kontrol daně z příjmů právnických osob. Bylo zjištěno, že finanční úřady na základě předchozích kontrolních akcí v oblasti daně z příjmů právnických osob doměřily daň z daňového základu zkráceného celkem o 208 mil. Kč. Dodatečná daňová přiznání podaná kontrolovanými osobami vycházela z daňového základu zkráceného o 23 mil. Kč. Z kontrolních zjištění NKÚ tak bylo doposud správci daní využito cca 14 % ze zjištěného zkrácení základu daně z příjmů právnických osob. Zbývající část se týká převážně kontrolních nálezů souvisejících se zkrácením základu daní o příjmy vzniklé zrušením opravných položek a s použitím zákonných rezerv, kde k této problematice existuje odlišný výklad Ministerstva financí.

Kontrolou NKÚ zjištěné neoprávněné zkrácení základu daně z příjmů právnických osob dosáhlo v minulých letech u vybraného souboru poplatníků (v přepočtu na jednoho poplatníka) následujících částek:

1993	41 poplatníků	1 241 360 Kč
1994	39 poplatníků	2 592 883 Kč
1995	40 poplatníků	5 118 090 Kč

Vzestupná tendence kontrolou zjišťovaného neoprávněného krácení daně z příjmů právnických osob jednoznačně svědčí o trvalém poklesu daňové kázně u středních a větších poplatníků uvedené daně.

Plnění státního rozpočtu – výdajová část

Na problematiku výdajů státního rozpočtu bylo zaměřeno 24 kontrolních akcí dokončených v roce 1997. Výsledky těchto akcí také významným způsobem ovlivňují celkovou kvantifikaci nedostatků uvedenou ve finančním zhodnocení přínosu kontrolní činnosti.

V oblasti výdajů státního rozpočtu se řada závažných kontrolních nálezů opakovaně vztahovala k rozpočtovým prostředkům, které byly poskytovány formou dotací. Nedostatky byly zjištěny jak při jejich nárokování a poskytování, tak i při vlastním čerpání a užití. Podstatnou měrou se na zjištěných nedostacích podílí i nevyhovující právní rámec procesu hospodaření s těmito prostředky.

Financování formou dotací není zcela uspokojivě řešeno obecně závazným právním předpisem ani jinými akty řízení. Při poskytování prostředků příjemcům docházelo v mnoha případech k situaci, kdy příjemce nebyl k dodržování pravidel pro čerpání dotace a jejího užití vázán. V důsledku toho nelze v některých případech neoprávněně použité prostředky vymáhat.

Při kontrole zaměřené na financování restrukturalizace zemědělské výroby se u tzv. Oleoprogramu ukázalo, že prostředky státního rozpočtu ve výši 845 mil. Kč poskytované formou návratné finanční výpomoci nebyly využity efektivně. Např. výroba bionafty v roce 1995 dosáhla pouze 18,6 % předpokládaného množství. Nevyužívání vybudovaných výrobních kapacit souvisí mimo jiné také s nedostupností výchozí suroviny (řepka olejná), nesolventností výrobců a vysokou cenou výrobku. Ukázalo se, že podporování výstavby malokapacitních jednotek (do 1 000 tun bionafty/rok) nepřináší očekávaný výsledek. Mělo by být přistoupeno k další etapě, tj. k vytvoření podmínek, které umožní vybudované kapacity rentabilně využívat.

Dotační prostředky určené na zabezpečení a údržbu travních porostů byly fakticky využity pouze na útlum zemědělské produkce, a nikoliv na účelnou změnu její struktury.

Závažné nedostatky zjistil NKÚ při kontrole hospodaření s prostředky poskytnutými na zřízení a činnost **Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu**, jehož prostřednictvím je realizována podpora podnikatelským subjektům z prostředků státního rozpočtu. Již založení fondu jako akciové společnosti k plnění úkolů určených státním orgánům nemá oporu v platném právním řádu. Ministerstvo zemědělství poskytovalo Podpůrnému a garančnímu rolnickému a lesnickému fondu prostředky ze státního rozpočtu k dlouhodobému využití, aniž respektovalo příslušná ustanovení rozpočtových pravidel upravující hospodaření s rozpočtovými prostředky z hlediska dodržení účelu a časového použití. V důsledku toho nebyla značná část prostředků (více než 1 miliarda Kč za rok 1994) zúčtována a vrácena do státního rozpočtu. Navíc značná část prostředků byla použita k jinému než stanovenému účelu. Nedostatky přetrvávají již od roku 1993.

V oblasti financování investiční výstavby docházelo k situacím, kdy ústřední orgán investorovi nestanovil závazně celkové náklady, jejich krytí, realizační termíny a rozsah prací, včetně základních parametrů díla. V důsledku toho v průběhu výstavby docházelo ze strany investora ke změnám, čímž investiční náklady neúměrně rostly, a v dalších letech tak zvyšovaly nároky vůči státnímu rozpočtu.

Závažným nedostatkem zjištěným u řady investorů bylo poskytování záloh dodavatelům ve výši, která výrazně převyšovala povolený limit stanovený zásadami dotační politiky. Poskytnuté dotace nebyly zúčtovány a u poskytovaných záloh často nebylo dodavatelem prokázáno odpovídající plnění.

Na základní nedostatky v procesu nárokování a poskytování neinvestičních dotací poukázala kontrolní akce u státní organizace **České dráhy** v případě dotací poskytovaných na úhradu ztrát z osobní železniční dopravy.

Kontrolní akcí zaměřenou na poskytování úhrad majetkové újmy peněžním ústavům z prostředků státního rozpočtu bylo zjištěno, že tyto prostředky byly v některých případech poskytovány bez právního důvodu a fakticky jen na základě dohod uzavíraných mezi Ministerstvem financí a příslušným peněžním ústavem. Tyto dohody nebyly uzavírány v souladu s právní úpravou obsaženou v rozpočtových pravidlech a v zákoně o bankách. Tato zjištění považuje NKÚ za velmi závažná, a to vzhledem k tomu, že splatnost dříve poskytnutých úvěrů, na základě kterých mohou banky nárokovat úhradu majetkové újmy, se bude promítat každoročně ve výdajové části státního rozpočtu až do roku 2035. Nároky peněžních ústavů se v současné době pohybuji v miliardách Kč.

Výsledky kontrolních akcí zaměřených na hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací poukázaly na potřebu věnovat zvýšenou pozornost administrativnímu zpracování dokladů, které jsou v rozpočtové oblasti používány, a zpracování prvotních dokladů k účetním případům.

Hospodaření s prostředky poskytnutými České republice ze zahraničí

V roce 1997 NKÚ neukončil kontrolní akci, která je prováděna výlučně na základě této působnosti, avšak již v rámci kontroly rozpočtové kapitoly „Ministerstvo práce a sociálních věcí“ byly zjištěny nedostatky v oblasti vedení účetní evidence prostředků poskytovaných v rámci zahraniční pomoci PHARE, které poukázaly i na chybějící metodiku účtování těchto prostředků. Samostatná rozsáhlá kontrolní akce, která je zaměřena na tuto problematiku, bude dokončena v roce 1998.

Hospodaření s prostředky, za něž převzal stát záruky

V otázce poskytování státních záruk poukázal NKÚ na nedostatečné právní zabezpečení této oblasti. Principy poskytování státních záruk mají stále volnější pravidla a například zásady pro poskytování státních záruk stanovené usnesením vlády ČR z roku 1992 nejsou ani dodržovány.

Zadávání státních zakázek

Kontrolní akce zaměřené na stavební investice poukázaly na nedostatky ve zpracování zadávacích podkladů pro vyhlašování obchodní veřejné soutěže, kdy tyto podklady jsou zpracovány s nedostatečnou mírou podrobností, většinou ještě před uzavřením stavebního řízení vydáním stavebního povolení, a tím i před stanovením závazných podmínek vyplývajících z požadavků orgánů státní správy. V důsledku toho se věcný rozsah a cena díla dotváří v průběhu stavby pomocí dodatků ke smlouvě a je tak fakticky potlačován účel obchodní veřejné soutěže, jímž je výběr optimální nabídky.

Kromě těchto poznatků NKÚ zjistil nerespektování zákona o zadávání veřejných zakázek a uzavírání smluv bez vyhlášení výběrového řízení, a to i v případech státních orgánů.

2.2 Přístup kontrolovaných osob k výsledkům kontroly

Přístup kontrolovaných osob k výsledkům kontrol byl i v roce 1997 značně rozdílný. V některých případech byly výsledky přijímány odmítavě, což se například týká Ministerstva zemědělství, nebo byla snaha o nápravná opatření pouze formální a reagovala na výsledky kontrol jen dílčím – a zpravidla neodpovídajícím – způsobem. Tento postoj byl patrný zejména ze strany státní organizace České dráhy.

Naproti tomu je třeba ocenit například pozitivní přístup Ministerstva vnitra, které k výsledkům kontroly hospodaření vzdělávacích zařízení uspořádalo seminář pro statutární zástupce kontrolovaných organizací, a na základě tohoto semináře, jehož se měli možnost zúčastnit i zástupci NKÚ, byla podrobně rozpracována nápravná opatření.

Přístup kontrolovaných osob k výsledkům kontrol je však možné nejlépe posoudit v případech, kdy je kontrolní závěr projednán v orgánech Poslanecké sněmovny, zejména v podvýboru pro kontrolu rozpočtového výboru. Tento podvýbor v roce 1997 projednal 5 kontrolních závěrů za účasti představitelů ústředních orgánů, které byly kontrolovanými osobami, a zástupců NKÚ.

2.3 Preventivní působení kontroly

O preventivním působení kontrolní činnosti NKÚ svědčí i reakce v okruhu potenciálních kontrolovaných osob, které využívají veřejné dostupnosti kontrolních závěrů pravidelně publikovaných ve Věstníku NKÚ. Tento zájem se projevuje nejen přímými dotazy směřujícími k řešení problematiky související s výsledky kontrolní činnosti, ale i snahou o náležitou úpravu vnitřních předpisů organizací.

Na význam preventivního působení kontrolní činnosti poukázali rovněž i přednostové okresních úřadů z oblastí postižených v roce 1997 červencovými povodněmi. Ti doporučovali, aby NKÚ urychleně zahájil kontrolování finanční pomoci k odstraňování následků škod, které by mohlo příznivě ovlivnit nakládání s uvolněnými finančními prostředky.

3. Příprava a schválení Plánu kontrolní činnosti na rok 1998

Příprava plánu na rok 1998 byla zahájena v polovině uplynulého roku. V přípravné fázi byla diskutována otázka hlavních priorit, které vycházely z analýzy výsledků kontrolní činnosti, trendů plnění státního rozpočtu a signálů dotýkajících se některých důležitých celospolečenských oblastí.

Nejvýznamnější podíl představují kontrolní akce zaměřené na významné výdajové položky státního rozpočtu. Samostatné bloky tvoří kontroly orientované na hospodaření v šesti kapitolách státního rozpočtu a kontroly výdajů vynakládaných na odstranění následků škod způsobených povodněmi v roce 1997.

Z dalších významných výdajových položek státního rozpočtu bude ve dvou kontrolních akcích zaměřena pozornost na hospodaření s prostředky poskytovanými formou státního příspěvku na penzijní připojištění a stavební spoření.

V oblasti příjmů státního rozpočtu bude v roce 1998 podroben kontrole postup celních orgánů při výběru cla, daně z přidané hodnoty a spotřebních daní a uskutečněna kontrola daně z příjmů právnických osob placené státními podniky.

S využitím působnosti NKÚ ke kontrolám hospodaření s prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob byly do plánu zařazeny kontrolní akce týkající se hospodaření s prostředky vybíranými na zdravotní pojištění a prostředky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorových vozidel.

Na problematiku hospodaření se státním majetkem jsou zaměřeny dvě kontrolní akce týkající se zdravotnických zařízení a státní organizace České dráhy.

Přehled kontrolních akcí zařazených do Plánu kontrolní činnosti na rok 1998 je uveden v příloze č. 3 s podrobnostmi předepsanými zákonem a byl publikován v části 4 pátého ročníku Věstníku NKÚ.

Finanční zhodnocení přínosu kontrolní činnosti

Zabývat se otázkou finančního zhodnocení přínosu kontrolní činnosti je zákonný požadavek na obsah výroční zprávy NKÚ. Pohled na výsledky kontrolních akcí z hlediska čísel nevystihuje veškeré přínosy (viz předchozí část), je však rovněž důležitý pro celkovou informaci.

Objem kontrolovaných finančních prostředků a hodnota hmotného majetku státu je významně ovlivněna rozsahem jednotlivých kontrolních akcí. Například při kontrole Pozemkového fondu ČR byl kontrole podroben majetek státu ve výši odhadované na 19 mld. Kč. V případě kontrolních akcí orientovaných na výdaje státního rozpočtu byl tento ukazatel ovlivněn rozsahem kontrolovaných období, který zahrnoval několik rozpočtových let.

Důležité je rovněž alespoň v hrubých ukazatelích stanovit poměr mezi rozsahem kontrolovaných hodnot a mezi ohrožením těchto hodnot zjištěnými nedostatky ve finančním vyjádření. Základní proporce míry tohoto ohrožení je dokumentována rozlišením dvou kategorií závažnosti sumarizované hodnoty nedostatků.

Rozsáhlejší část představuje úhrn hodnot, které jsou ohrožovány nedostatky všeho druhu včetně metodologických, a to bez rozlišení míry závažnosti. Nepřesnosti v dokumentování, chyby v účetnictví, nedodržení správných postupů, nedodržování režimu pravidelných a odpovídajících kontrol – to vše sice nepředstavuje okamžité nehospodárnosti a ztráty, ukazuje však na majetek, u kterého je riziko ztrát a nehospodárností významně zvýšeno. Tento ukazatel má významnou hodnotu informační zejména pro orgány odpovědné za řízení kontrolou prověřovaných oblastí.

Nedostatky, které jsou podkladem k uplatnění nároku na vrácení finančních prostředků a majetku státu, reprezentují případy, u kterých lze ztrátu jednoznačně prokazatelně vyjádřit. Finančně vyčíslená kontrolní zjištění, která poskytují státu podklad pro vymáhání prostředků a majetku, poukazují na vážné nedostatky, jejichž dokumentace obsažená v kontrolních písemnostech NKÚ může být využita příslušnými správními úřady a orgány pro vymáhání finančních prostředků nebo k přijetí opatření zamezujících neoprávněné nakládání se státním majetkem. Vzhledem ke skutečnosti, že se v těchto případech jedná o zjištění v rámci oprávnění kontrolujících bez pravomocí ukládat nápravná opatření, závisí návratnost finančních prostředků na pravomocném rozhodnutí příslušného státního orgánu. Přestože NKÚ nemá přesné informace o skutečném stavu vymáhání prostředků prováděném na základě jím ukončených kontrol, mohl v rámci opakovaných kontrol u finančních úřadů zjistit, že ze strany těchto orgánů jsou kontrolní nálezy NKÚ využívány.

Níže uvádíme v návaznosti na výroční zprávy z předchozích let souhrnná čísla o těchto základních proporcích za rok 1997 a nově některé příklady, které umožňují názornou představu o tom, jaké skutečnosti jsou uvedenými čísly představovány.

1. Kontrolní závěry schválené v roce 1997:

- 1) Zahrnovaly hospodaření s finančními prostředky a hmotným majetkem státu v celkové hodnotě

205 405 mil. Kč.

- 2) Obsahují zjištěné nedostatky týkající se finančních prostředků a majetku státu v hodnotě

62 892 mil. Kč.

- 3) Poskytují státu podklad k uplatnění nároku na vrácení finančních prostředků a majetku v hodnotě

3 008 mil. Kč.

Tabulka č. 5

(v tis. Kč)

	Kontrolovaný objem	Zjištěné nedostatky	Nárok na vymáhání
Majetek státu	73 210 182	26 834 955	10 194
Finanční prostředky	132 195 225	36 057 310	2 997 842
Celkem	205 405 407	62 892 265	3 008 036

Příklady zjištěných nedostatků, které byly podkladem pro vyhodnocení úhrnu finančních prostředků a majetku státu z kontrolních akcí za rok 1997

96/13 – Státní zakázky při výstavbě dálniční sítě

Ředitelství dálnic (investor) porušilo zákon o zadávání veřejných zakázek tím, že zadalo realizaci 2. etapy stavby R-3510 dodavatelé bez vyhlášení obchodní veřejné soutěže, přičemž cena předmětu díla byla stanovena ve výši 342 mil. Kč. Důsledkem chybné práce investora došlo u stavby D8-0802 z titulu věcných změn (bez inflačních vlivů) ke zvýšení ceny díla o 290 mil. Kč, z toho změny hospodaření se zeminami si vyžádaly zvýšení o 107 mil. Kč, změny projektové dokumentace o 147 mil. Kč, změny technického řešení o 26 mil. Kč a požadavky orgánů státní správy 12 mil. Kč.

96/15 – Státní záruka za úvěr na výstavbu nového odbavovacího areálu mezinárodního letiště Praha-Ruzyně a hospodaření s prostředky státního rozpočtu poskytnutými na tuto stavbu

Česká správa letišť (investor) porušila zákon o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky) tím, že ze systémové dotace určené na výkup pozemků dotčených výstavbou terminálu vykoupila 50 pozemkových parcel v ceně 94,4 mil. Kč, které nebyly výstavbou dotčeny a nebyly vymezeny v územním rozhodnutí pro výstavbu letiště. Jde o pozemky, kterými jejich vlastníci podmínili prodej pozemků výstavbou dotčených.

96/44 – Hospodaření s majetkem státu a s prostředky státního rozpočtu u příspěvkových organizací (Správa a údržba silnic) v působnosti Ministerstva dopravy a spojů

Jedenáct těchto organizací porušilo zákon o účetnictví tím, že neodepisováním hmotného investičního majetku (silnic, mostů a trvalých porostů) došlo ke krácení výše tvorby zdrojů fondů reprodukce investičního majetku nižšími odpisy, a tím ke snížení zdrojů vytvořených na prostou reprodukci majetku pro jeho udržení v řádném technickém stavu, než by odpovídalo skutečnosti. V roce 1996 došlo neodepisováním majetku u těchto organizací ke snížení tvorby zdrojů ve fondech reprodukce investičního majetku o 370 mil. Kč.

96/21 – Kontrola úhrady majetkové újmy peněžních ústavů z prostředků státního rozpočtu

Ministerstvo financí tím, že poskytovalo prostředky státního rozpočtu na úhradu majetkové újmy (rozdíl mezi úrokovými sazbami u vybraných druhů úvěrů a půjček se zvýhodněným nižším úročením, které tyto subjekty spravují, a diskontní sazbou vyhlášenou Českou národní bankou) České spořitelně, a. s., a Investiční a poštovní bance, a. s., připustilo, aby do základu pro stanovení výše majetkové újmy uplatňované těmito ústavami byly zahrnuty i úvěry a půjčky poskytnuté před rokem 1990 (k nim vztahená nárokováná a ze státního rozpočtu neoprávněně uhrazená majetková újma činila podle podkladů kontrolovaných peněžních ústavů za období od roku 1990 do 30. 6. 1996 cca 9 mld. Kč).

96/26 – Stanovení základu a výpočet daně z příjmů právnických osob v roce 1995

Kontrolou zjištěné neoprávněné zkrácení základu daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 1995 dosáhlo u souboru 40 poplatníků celkem 205 mil. Kč, t. j. v průměru 5,1 mil. Kč na jednoho poplatníka.

97/16 – Prostředky státního rozpočtu poskytnuté státní organizaci České dráhy

Kontrola zpochybnila věrohodnost vykázaného hospodářského výsledku osobní dopravy, přičemž ztrátovost dopravy je dotována státním rozpočtem. Pro toto stanovisko má NKÚ následující důvody. Metodika výpočtu hospodářského výsledku osobní dopravy nezajišťuje objektivní a účelně provázané rozdělování společných nákladů a výnosů mezi osobní dopravu, nákladní dopravu a ostatní činnosti. Do o-

kruhu společných nákladů osobní a nákladní dopravy byly nesprávně účtovány i některé náklady na ostatní činnosti. O nevěrohodnosti vykazovaného hospodářského výsledku svědčí neodůvodněný nárůst nákladů na osobní dopravu (za léta 1994 až 1996 o 66 %), zatímco celkové náklady vzrostly jen o 23 %. Náklady osobní dopravy vykazují v roce 1996 oproti roku 1995 nárůst o 4,5 mld. Kč při stagnujících výkonech.

97/04 – Kontrola hospodaření Pozemkového fondu ČR s majetkem státu

Kontrolou bylo zjištěno, že právní úprava hospodaření Pozemkového fondu s majetkem státu je nejednoznačná. V důsledku nejednoznačnosti právní úpravy a nedořešení otázek spojených s postavením fondu zastává fond názor, že např. musí vést účetní evidenci pouze o svém vlastním majetku a že žádný právní předpis mu neukládá povinnost vést v účetní evidenci též nemovitosti ve vlastnictví státu, které pouze spravuje. Přitom zdůrazňuje, že není státní organizací, nýbrž podnikatelským subjektem podle obchodního zákoníku, který pro stát spravuje některé jeho nemovitosti. Z toho dovozuje, že veškeré příjmy získané správou nemovitostí, jejich prodejem, jakož i pronájemem, jsou jeho vlastním majetkem a pohledávky vzniklé z titulu správy tohoto majetku jsou pohledávkami fondu. Nabyvatelé státního majetku dlužili fondu ke konci roku 1996 více než 6,3 mld. Kč a nájemci za pronájem z titulu užívání nemovitého majetku částku 300 mil. Kč.

97/06 – Převody daní ze státního rozpočtu do rozpočtů okresních úřadů a obcí. Realizace výsledků kontrolních zjištění NKÚ u daně z příjmů právnických osob finančními úřady

Kontrolou bylo prověřeno cca 98 % objemu původně zjištěného krácení základu daně z příjmů právnických osob. Z tohoto objemu bylo různými formami využito 14 % zjištěného zkrácení základu daně z příjmů právnických osob. Šlo o doměření daně finančními úřady, dodatečná daňová přiznání podaná poplatníky a finančními úřady akceptované zkrácení základu daně z příjmů. Nevyužita zůstala částka 1,4 mld. Kč, na které se z 94 % podílí neakceptování kontrolních nálezů NKÚ souvisejících s neoprávněným krácením základu daně o příjmy vzniklé zrušením opravných položek, a použitím zákonných rezerv k úvěrům ve smyslu výkladu Ministerstva financí.

96/29 – Hospodaření s prostředky státního rozpočtu při výstavbě I. železničního koridoru Děčín-Břeclav a plnění podmínek, za nichž byla poskytnuta státní záruka

Ústřední orgány nestanovily investorovi závazné celkové náklady a jejich krytí, základní parametry díla a realizační termíny. Parametry díla a rozsah prací se mění ve značné míře a u kontrolovaných fází výstavby se investiční náklady zvýšily o cca 50 %, aniž by byla u investora hlouběji prověřována nezbytná potřeba tak značného zvyšování nákladů. Není účinně řešen postup ústředních orgánů v procesu poskytování státních záruk za bankovní úvěry, skluzy ve výstavbě způsobují posun nároků na státní rozpočet. Z důvodů platební neschopnosti investora jsou úroky z úvěrů se státní zárukou hrazeny ze státního rozpočtu již v současné době.

Příklady kontrolních akcí, při kterých byly v roce 1997 ve větší míře zjištěny nedostatky umožňující podniknout konkrétní opatření pro vymáhání finančních prostředků a majetku státu

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Datum schválení	Kontrolováno	(v tis. Kč)	
				S nedostatky	Vymahatelné
95/13	<i>Hospodaření se státními prostředky poskytnutými na zřízení a činnost Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu</i>	2. 1. 1997	5 800 000	1 534 000	1 534 000
96/22	<i>Hospodaření s prostředky státního rozpočtu kapitoly „Úřad pro legislativu a veřejnou správu“</i>	3. 2. 1997	100 846	2 849	261
96/16	<i>Užití finančních prostředků Státního fondu tržní regulace v zemědělství</i>	3. 3. 1997	3 733 575	29 695	7 821
96/18	<i>Prostředky státního rozpočtu vynakládané na výstavbu vodohospodářských a ekologických staveb měst a obcí</i>	12. 3. 1997	5 178 000	2 900 000	27 700
96/25	<i>Systémová investiční dotace na "Program záchrany architektonického dědictví"</i>	26. 3. 1997	300 000	13 784	2 776
96/38	<i>Plnění příjmů z výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v kapitolách státního rozpočtu „Ministerstvo obrany“ a „Ministerstvo spravedlnosti“</i>	28. 4. 1997	4 600 271	31 014	25
96/45	<i>Prostředky státního rozpočtu na podporu bytové výstavby</i>	22. 7. 1997	1 023 000	706 000	45 500
97/17	<i>Prostředky ze státního rozpočtu určené na investice spojené s výstavbou hraničních celních přechodů Rozvadov a Pomezí nad Ohří</i>	25. 11. 1997	1 249 625	81 398	6 494
97/15	<i>Hospodaření Národního divadla s majetkem státu a prostředky státního rozpočtu</i>	4. 12. 1997	232 159	10 306	90
97/08	<i>Prostředky na všeobecné zdravotní pojištění vybírané na základě zákona zdravotními pojišťovny</i>	8. 12. 1997	6 252 128	1 300	399

2. Finanční zhodnocení přínosu kontrolní činnosti podle uplatnění kontrolní působnosti

Tabulka č. 6

(v tis. Kč)

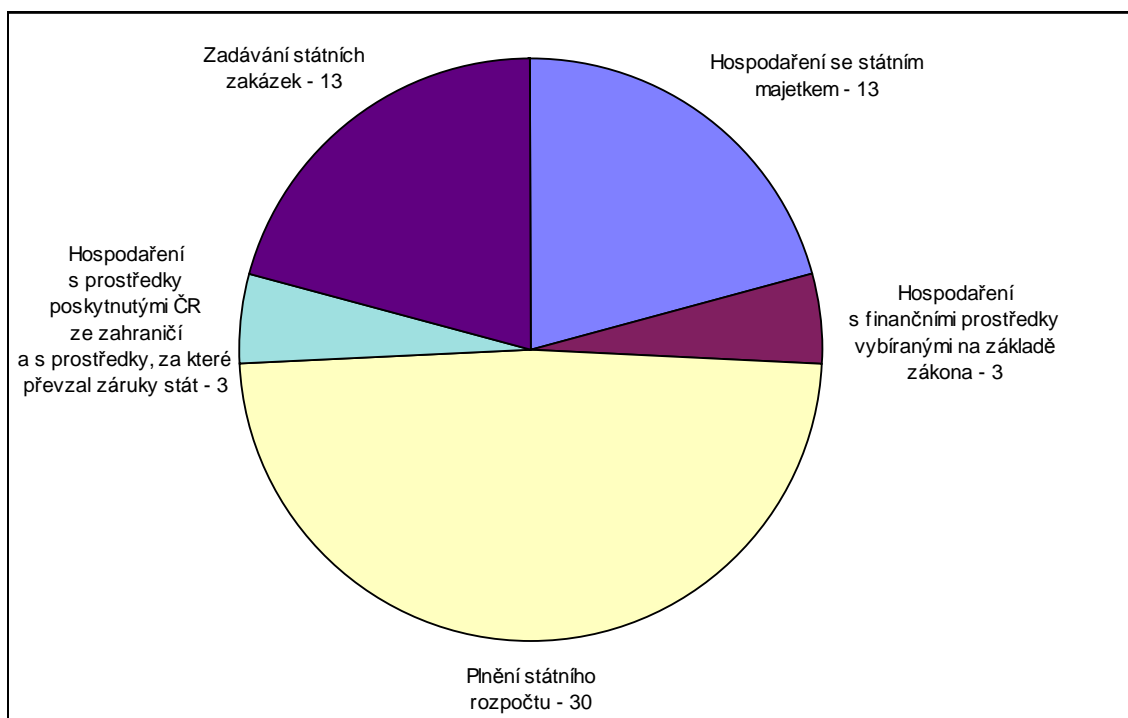
	Kontrolovaný objem	Zjištěné nedostatky	Nárok na vymáhání
Hospodaření se státním majetkem	73 210 182	26 834 955	10 194
<i>z toho: - privatizace</i>	2 250 988	848 228	
<i>- hospodaření s nemovitým majetkem státu</i>	23 117 207	17 824 175	
<i>- hospodaření s ostatním majetkem státu</i>	47 841 987	8 162 552	10 194
Hospodaření s finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob	11 087 128	192 205	52 044
Plnění státního rozpočtu	110 251 709	34 667 680	2 940 673
<i>z toho: - kontrola příjmů státního rozpočtu</i>	5 139 805	442 477	283 962
<i>- kontrola dotací a jiných rozpočtových výdajů</i>	105 111 904	34 225 203	2 656 711
Hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí (kontr. akce 96/17)	5 125	5 125	5 125
Hospodaření s prostředky, za které převzal stát záruky	10 851 263	1 192 300	
Zadávání státních zakázek	20 015 240	8 847 113	68 926

3. Kontrolní působnost uplatněná v kontrolních akcích dokončených v roce 1997¹⁾

Tabulka č. 7

Působnost NKÚ	Četnost
Hospodaření se státním majetkem	13
<i>privatizace</i>	4
<i>hospodaření s nemovitým majetkem státu</i>	5
<i>hospodaření s ostatním majetkem státu</i>	9
Hospodaření s finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob	3
Plnění státního rozpočtu	30
<i>kontrola rozpočtových kapitol</i>	3
<i>kontrola příjmů státního rozpočtu</i>	4
<i>kontrola dotací a jiných rozpočtových výdajů</i>	25
Hospodaření s prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí a s prostředky, za které převzal stát záruky	3
Zadávání státních zakázek	13

¹⁾ V některých kontrolních akcích dochází k prolínání zákonné působnosti.

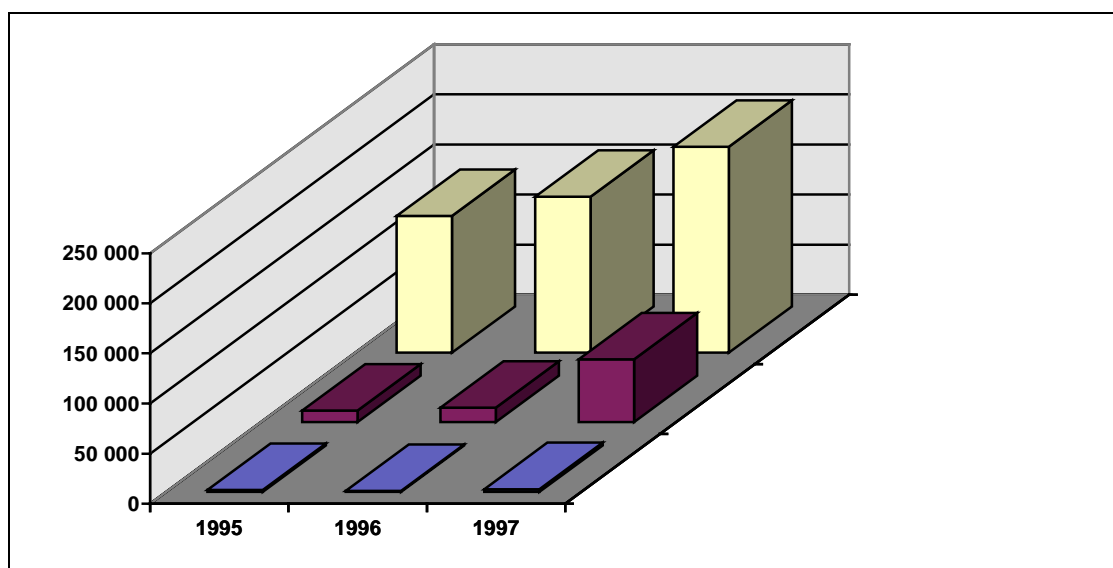

4. Vývoj finančních přínosů kontrolní činnosti od roku 1994

Tabulka č. 8

(v mil. Kč)

	1994	1995	1996	1997
Celkový kontrolovaný objem majetku	70 434	136 417	155 708	205 405
Zjištěné nedostatky	7 762	11 617	14 879	62 892
Nedostatky využitelné jako podklad k uplatnění nároku na vrácení finančních prostředků a majetku	2 875	2 262	1 130	3 008

Zhodnocení ostatní činnosti

1. Zpracování stanovisek ke zprávám o průběžném plnění státního rozpočtu a k návrhu státního závěrečného účtu

Povinnosti uložené NKÚ § 5 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb. naplnil NKÚ vypracováním stanovisek ke zprávám vlády o průběžném plnění státního rozpočtu České republiky za 3. čtvrtletí 1996, za 1. čtvrtletí a za I. pololetí 1997 a stanoviska k vládnímu návrhu státního závěrečného účtu České republiky za rok 1996.

Ve svých stanoviscích usiloval NKÚ o objektivní hodnocení rozpočtového hospodaření v rozpočtovém roce 1996 a 1997 především v ekonomické a právní rovině. Některá doporučení NKÚ vláda akceptovala, jiné připomínky směřující zejména ke zprůhlednění rozpočtového hospodaření či k prohloubení analytického pohledu na rozpočtové procesy zůstávaly bez odezvy.

NKÚ pozměnil strukturu stanovisek tak, aby usnadnil poslancům orientaci v těchto podkladech. Hlavní část stanovisek nyní obsahuje shrnutí a stručně vyjádřené poznatky, připomínky a doporučení. Samostatnou část tvoří podrobněji popsaná východiska, která sloužila NKÚ k formulaci základních sdělení uvedených v hlavní části a poslancům k detailnějšímu seznámení se s jevy, procesy a daty spjatými s rozpočtovým hospodařením.

Připomínky vycházely z výsledků kontrolní činnosti a hodnocení makroekonomických dat při snaze respektovat stav a vývoj české ekonomiky. NKÚ se vyjadřoval při hodnocení **průběžného plnění státního rozpočtu** k příjmové i výdajové straně. U rozpočtových **příjmů** upozorňoval na problémy výnosu hlavních daňových položek, zejména daně z přidané hodnoty, daní z příjmů a cel a rovněž na nedostatek informací o spotřebních daních s odkazem na neprůhlednost jejich výnosu u tabákových výrobků vlivem změny systému vybírání daní z cigaret v r. 1996. Sledoval úpravy rozpočtových příjmů a vlivů na realnost jejich splnění. Vyjadřoval se rovněž k daňovým nedoplatkům, k problémům inkasa pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a celkově k nárůstu dlužného pojistného.

Pokud se jedná o **výdaje**, poukazyval nejen na jevy, které se stávají potenciálním zdrojem nehospodárného vynakládání veřejných prostředků, ale také na stále přetrvávající vysokou četnost rozpočtových opatření a s nimi mnohdy spojených přesunů prostředků mezi kapitolami, které zhoršují transparentnost rozpočtu, mění výrazně jeho vnitřní proporce a ve svém důsledku způsobují nevěrohodnost rozpočtového procesu. V oblasti investičních výdajů upozorňoval NKÚ především na absenci informací, jež by objasňovaly vlivy snižování prostředků určených na systémové a individuální investiční dotace a různých jejich přesunů na realizaci rozpočtově krytých investičních akcí a programů.

Ve stanovisku k návrhu **státního závěrečného účtu České republiky za rok 1996** se NKÚ zabýval úpravami příjmů státního rozpočtu a poukázal na neodůvodněnost kompenzací uvnitř struktury příjmů. U daně z přidané hodnoty opakovaně doporučil provést hlubší analýzu

výběru daně prováděného finančními a celními úřady z důvodu výrazného rozdílu v inkasu vykazovaného těmito srovnávanými orgány. Kriticky se zabýval nejednoznačností zákona o daních z příjmů a jeho důsledky na výnosy zejména v případě daně z příjmů právnických osob. U pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti upozornil na souvislosti mezi nesplněním rozpočtu a legislativními změnami, nejasnostmi v postupu vůči neplatičům pojistného i nízkým inkasem pojistného od osob samostatně výdělečně činných apod.

Na výdajové straně kritizoval NKÚ nepřehlednost vztahů uvnitř rozpočtu v důsledku nadměrné četnosti uskutečněných rozpočtových opatření, nesrovnalosti mezi některými údaji zákona o státním rozpočtu a týmiž údaji uvedenými v návrhu státního závěrečného účtu jinak. NKÚ doporučoval vyčíslit celkové výdaje na státní správu, neboť bez znalosti vývoje v této oblasti v několika po sobě jdoucích obdobích není patrně možné její zefektivnění. Opakovaně se NKÚ vyjadřoval k dosud neprokázané ekonomické výhodnosti koncepce přechodu rozpočtových organizací do formy organizací příspěvkových a k vlivům tohoto procesu na rozpočtové výdaje, k nedostatečnému odůvodnění nerovnoměrnosti čerpání výdajů v druhé polovině roku, zejména pak ve 4. čtvrtletí, k uvolnění rozpočtové kázně u některých správců rozpočtových kapitol apod.

Z faktorů, které se dotýkají státního rozpočtu jako systému, NKÚ sledoval zejména metodické změny, které způsobují nejen obtíže v meziročním srovnávání státních rozpočtů, ale jsou především důsledkem velmi pomalé realizace legislativních úprav rozpočtového práva.

2. Zpracování stanovisek k návrhům právních předpisů

NKÚ soustavně věnuje pozornost vládním návrhům právních předpisů a v některých případech spolupracoval s jejich předkladateli. Prohloubila se spolupráce zejména s Ministerstvem financí. Celkem bylo posuzováno 171 návrhů, z nichž za nejvýznamnější z hlediska působnosti NKÚ lze považovat především návrh zákona o státním rozpočtu, zákona o podmínkách převodu zemědělských a některých lesních pozemků ve vlastnictví státu, novely zákona o správě daní a poplatků, zákona o veřejném zdravotním pojištění a v závěru roku předložený věcný záměr zákona o zadávání veřejných zakázek. NKÚ uvítal zejména snahu vlády změnit zásadnějším způsobem některá ustanovení, která jsou obsažena v do-
savadní právní úpravě zadávání veřejných zakázek a která vyvolávají řadu pochybností a protichůdných výkladů. S problematikou zadávání těchto zakázek se setkává NKÚ v rámci kontrolních akcí zaměřených na hospodaření s prostředky státního rozpočtu poměrně často a má poznatky o tom, jak nedokonalost současné právní úpravy působí řadu problémů.

Pokračovala neformální spolupráce zejména s některými výbory Poslanecké sněmovny, např. při projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění a doplňuje zákon o pojišťování a financování vývozu se státní podporou.

NKÚ rovněž sleduje návrhy právních předpisů, které se bezprostředně týkají jeho postavení, eventuálně jeho postavení a působnosti jakožto vrcholného státního orgánu sui generis. V této souvislosti uplatnil připomínky např. k návrhu zákona o utajovaných skutečnostech nebo k věcnému záměru zákona o poskytování informací o činnosti státních orgánů.

NKÚ se dále v souladu se svou kontrolní působností podrobně zabýval i takovými materiály, které sice neměly povahu právního předpisu, ale přesto by mohly při důsledném uplatňování výrazně přispět ke zlepšení hospodaření se státním majetkem a k účinnějšímu využívání rozpočtových prostředků. Za velmi významný lze považovat zejména návrh náležitostí smluv o dotacích a návratných finančních výpomocích poskytovaných ze státního rozpočtu zpracovaný Ministerstvem financí.

3. Součinnost s Policií ČR, státními zastupitelstvími a soudy

V roce 1997 podal NKÚ 13 oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, proti 18 subjektům. Z těchto oznámení bylo celkem devět podáno v rámci dvou kontrolních akcí zaměřených na kontrolu dotací prostředků ze státního rozpočtu v resortu Ministerstva zemědělství. Většina těchto oznámení směřovala proti příjemcům dotací za jejich podvodné vylákání nebo zneužití k jiným účelům a za spekulativní převádění finančních prostředků na jiné subjekty. Dvě z nich pak se týkala podezření vůči státním zaměstnancům z porušování povinností při rozhodování o těchto dotacích. Oznámení bylo podáno pro nesprávné použití a podvodné vyúčtování dotace ze státního rozpočtu určené na výstavbu bytů.

Všechna tato oznámení byla podána okresním nebo krajským státním zastupitelstvím a na základě uzavřené dohody byla také zasílána na vědomí Nejvyššímu státnímu zastupitelství.

Oznamované skutky měly nejčastěji povahu trestných činů podvodu, trestného činu porušování závazných pravidel hospodářského styku a zneužívání pravomoci veřejného činitele.

Na základě oznámení podaných NKÚ v roce 1997 bylo již v jednom případě sděleno obvinění, zatímco ve čtyřech případech byla věc odložena. V jednom případě (týkal se shora uvedené státní dotace na bytovou výstavbu) bylo usnesení vyšetřovatele o odložení státním zástupcem zrušeno a vráceno k došetření.

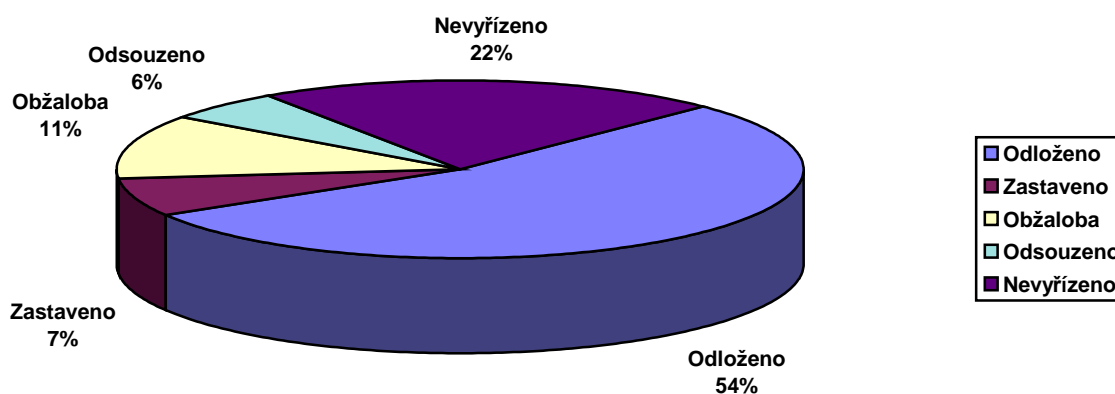
Na žádost příslušných orgánů činných v trestním řízení ve věcech šetřených v roce 1997 bylo prezidentem NKÚ z důvodu důležitého státního zájmu podle § 23 zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu 13 zaměstnanců NKÚ zbaveno zákonem uložené povinnosti mlčenlivosti, aby svou výpověď o kontrolních zjištěních napomohli podezření objasnit. Dalších 5 zaměstnanců bylo stejným způsobem zbaveno povinnosti mlčenlivosti za účelem předání dokumentů k dokazování.

Na základě dostupných informací ilustruje následující tabulka a graf přehled o počtu oznámení podaných NKÚ v jednotlivých letech a o způsobu jejich vyřizování.

Přehled o vyřizování oznámení podaných Nejvyšším kontrolním úřadem

Tabulka č. 9

	1993	1994	1995	1996	1997	Celkem
Podaná oznámení	1	7	16	14	13	51
Oznámené subjekty	3	9	41	21	18	92
Odloženo	–	–	7	27	13	47
Zastaveno	–	–	1	3	2	6
Obžalováno	–	–	–	–	10	10
Soudem postiženo	–	–	–	–	5	5

4. Součinnost s ostatními orgány

Legislativní úprava v zákoně o správě daní a poplatků, která upravila součinnost NKÚ s finančními úřady, se projevila tak, že s účinností od 1. 1. 1997 NKÚ oznamuje správcům daně skutečnosti uvedené v kontrolních protokolech, pokud mají vztah k daňovým povinnostem kontrolovaných osob. Usnadnilo se tak dříve komplikované předávání výsledků kontrol finančním úřadům. Např. při kontrole daně z příjmů právnických osob (kontrolní akce č. 96/26) byla takto předána kontrolní zjištění u 40 poplatníků uvedené daně.

Mimo tuto zákonem upravenou součinnost zahájil NKÚ v uplynulém roce spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Pouze tento úřad je oprávněn k ukládání sankčních opatření při porušování zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, potřebuje tedy doklady k uplatnění dalšího postupu. Dodržování daného zákona považuje NKÚ za předmět důležitého státního zájmu. Proto v případech, kdy kontrolující zjistí

porušování tohoto zákona, postupuje NKÚ tak, že kontrolující jsou zproštěni povinnosti mlčenlivosti a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jsou příslušné skutečnosti oznámeny.

Spolupráce s ostatními ústředními orgány

V roce 1997 byla zahájena užší spolupráce s Ministerstvem financí při přípravě budování systému finanční kontroly v ČR. Na základě kritických výhrad vůči finanční kontrole v ČR ze strany Komise Evropské unie (dále jen „EU“) byla zřízena Pracovní skupina č. 16 pro finanční kontrolu a rozpočet, která má monitorovat a vyhodnocovat nároky EU v této oblasti, analyzovat současnou situaci a rozpracovat projekt systému finanční kontroly v ČR sladěného s požadavky EU. Zástupci NKÚ se podíleli na přípravách a projednávání návrhu pozičního dokumentu k jednání o dohodě o přístupu ČR k EU za oblast finanční kontroly a předpokládá se další součinnost v tomto směru. Přitom budou využívány poznatky z vlastní kontrolní činnosti NKÚ i zahraniční zkušenosti, zejména kontrolní standardy INTOSAI, zkušenosti nejvyšších kontrolních institucí členských zemí EU, Evropského účetního dvora apod.

Podání fyzických a právnických osob

V roce 1997 evidoval NKÚ celkem **652** podání fyzických a právnických osob. Z následující tabulky je zřejmé, že počet podání má od roku 1994 klesající tendenci. Důvodem může být lepší informovanost občanů o působnosti NKÚ.

Tabulka č. 10

	1994	1995	1996	1997
Celkový počet podání	1 185	997	762	652
Podání adresovaná prezidentovi NKÚ	411 (34,7 %)	371 (37,2 %)	254 (33,3 %)	205 (31,4 %)

Celkový počet podání poklesl, ale oproti předchozím rokům se zvýšil počet (z 20 % na 31 %) těch, jejichž obsah se přímo týká kontrolní působnosti NKÚ nebo může sloužit jako doplňkový zdroj poznatků pro přípravu plánu kontrolní činnosti.

Obsah podání se oproti minulému roku výrazně neměnil, k určitému nárůstu došlo jen u podání týkajících se bytové problematiky a poměrů v soukromých obchodních společnostech.

5. Mezinárodní spolupráce

V oblasti mezinárodní spolupráce znamenal rok 1997 další rozvoj spolupráce nejvyšších kontrolních institucí transformujících se zemí střední a východní Evropy s Evropským účetním dvorem, národními kontrolními institucemi zemí EU a spolupráce v rámci mezinárodních institucí INTOSAI a EUROSAI.

Prezident NKÚ, který je od konání III. Kongresu EUROSAI v roce 1996 současně prezidentem řídicí rady této organizace, řídil činnost tohoto orgánu a přípravu na seminář EUROSAI na téma nezávislosti nejvyšších kontrolních institucí a jejich vztahu k legislativní, výkonné a soudní moci. Tato tematika bude také nosným tématem IV. Kongresu EUROSAI, který se bude konat v roce 1999 v Paříži.

Byl vypracován národní referát na XVI. Mezinárodní kongres INTOSAI, který se bude konat v Montevideu v listopadu 1998. Hlavním tématem tohoto kongresu bude „Role nejvyšších kontrolních institucí v prevenci a odhalování podvodů a korupce“.

Kontakty s Evropským účetním dvorem se soustředily na přípravu a úlohu nejvyšších kontrolních institucí v rámci strategie před vstupem do EU, zejména na aproximaci legislativy EU, institucionální posilování nejvyšších kontrolních institucí (uplatňování zákonů, organizace, struktura), profesionální vzdělávání a harmonizaci metod kontroly a vztah nejvyšších kontrolních institucí ke strukturám tzv. „vnitřní kontroly“.

V uplynulém roce se také uskutečnilo několik jednání mezi představiteli NKÚ a zástupci mezinárodní organizace SIGMA, která působí na základě společné iniciativy OECD a programu PHARE, jejímž cílem je podpora zlepšení správy a řízení v zemích střední a východní Evropy. Cílem jednání bylo seznámení se s připravovanou studií o účincích vstupu do EU na státní rozpočet, vnitřní a vnější kontrolu a navazující akce. V rámci této spolupráce se v říjnu 1997 v Praze uskutečnil mezinárodní seminář SIGMA na téma „Nezávislá kontrola v demokratickém státě“, jehož se kromě zástupců ze SIGMY a z NKÚ zúčastnili představitelé ze sedmi zemí střední a východní Evropy.

Pokud se týká mezinárodní bilaterální spolupráce NKÚ, probíhala v podstatě ve třech rovinách:

- odborné semináře na vybraná témata se zahraničními partnery, a to:
  - „Postavení a úkoly prezidiální sekce, projekty mezinárodní spolupráce, personalistika“,
  - „Charakteristika a struktura kontrolního systému SRN, organizace spolupráce Bundesrechnungshofu s Evropským účetním dvorem“,
  - „Slučitelnost zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu s evropským právem“ (se SRN),
  - „Kontrola výdajů na obranu“ (s Velkou Británií),
  - „Konzultace k souběžné kontrole pohraničních vod“ (s Polskem);
- poskytování technické pomoci nově vzniklým kontrolním institucím (příprava zavádění informačního systému partnerské kontrolní instituce v Arménii);
- oficiální návštěvy vedoucích představitelů nejvyšších kontrolních institucí za účelem jednání o další spolupráci.

Hlavní prioritou v oblasti mezinárodní spolupráce v uplynulém roce bylo prohlubování odborných znalostí pracovníků NKÚ na základě bilaterální i multilaterální spolupráce s partnerskými kontrolními institucemi a aktivní účast NKÚ v mezinárodních organizacích v rámci přípravy ČR na vstup do EU.

6. Publikační činnost

Informování veřejnosti o zaměření kontrolní činnosti NKÚ a o jejích výsledcích je zajišťováno pravidelným čtvrtletním vydáváním Věstníku NKÚ. Tuto základní informační funkci plnil věstník v souladu se zákonem o Nejvyšším kontrolním úřadu i v roce 1997. Vedle výroční zprávy, plánu kontrolní činnosti, jeho dodatků a změn tvořily jeho hlavní náplň plná znění schválených kontrolních závěrů, jichž bylo v tomto (pátém) ročníku zveřejněno celkem 42. O tom, že je Věstník NKÚ využíván nejen jako prostředek sloužící k objektivnímu informování příslušných složek zákonodárné, výkonné a soudní moci, případně jako zdroj informací pro tisk a jiné sdělovací prostředky, ale i jako určitá metodická pomůcka, svědčí trvalý nárůst jeho stálých odběratelů ze sféry mimo oblast státní správy (např. finanční instituce, nemocnice, pojišťovny, silniční správy, lesní správy, ústavy sociální péče, zájmové profesní organizace).

Především tito zájemci se podíleli na meziročním nárůstu počtu výtisků rozesílaných stálým odběratelům, který u částky 4/1997 Věstníku přesáhl 1 100 kusů. Kromě zvýšení podílu těchto abonentů, který nyní mírně převyšuje 10 %, se struktura ostatních stálých odběratelů Věstníku NKÚ oproti minulému roku výrazněji nezměnila: ústřední orgány – včetně výtisků zasílaných všem senátorům a poslancům – cca 42 %, okresní, finanční a jiné úřady státní správy a samosprávy – cca 23 %, státní zastupitelství a další orgány činné v trestním řízení – cca 12 %, masmédiá – cca 6 %, veřejné knihovny a informační pracoviště vysokých škol a vědeckých ústavů – cca 6 %. V přehledu nejsou zahrnuti individuální zájemci, jimž jsou na jejich žádost zasílány jednotlivé výtisky, které se jich dotýkají.

7. Spolupráce se sdělovacími prostředky

Zájem veřejných sdělovacích prostředků o činnost NKÚ byl i v roce 1997 značně nerovnoměrný. Po zveřejnění jednotlivých částek Věstníku NKÚ a následně uspořádaných tiskových konferencích počet článků výrazně narůstal. Největší počet ohlasů následoval bezprostředně po uveřejnění kontrolních závěrů. Novináři se více zajímali o kontrolní závěry, z nichž podle jejich názorů vyplývala „osobní odpovědnost“, méně již věnovali pozornost systémovým nedostatkům, na něž upozorňovaly kontrolní závěry (někdy již opakovaně). Pokud jde o jednotlivé kontrolní akce, byl zájem sdělovacích prostředků ve zvýšené míře věnován problematice dotační politiky, hospodaření Kanceláře Senátu a Fondu dětí a mládeže.

Z odborně zaměřených periodik využívaly publikovaná kontrolní zjištění zejména Hospodářské noviny a časopis Státní správa a samospráva. Spolupráce s redakcemi včetně publikací odborných článků členů NKÚ byla navázána s časopisy Účetnictví a Daně. Obdobně jako v minulosti trval zájem periodik a rozhlasových stanic o rozhovory s prezidentem NKÚ.

8. Personální a vzdělávací činnost

K 31. 12. 1997 měl NKÚ 484 zaměstnanců, z toho 207 na 19 oblastních odborech. Z celkového počtu zaměstnanců vysokoškolského nebo bakalářského vzdělání dosáhlo 311 zaměstnanců, tj. 64,3 %. V kontrolních sekcích pracovalo 344 zaměstnanců, přičemž VŠ vzdělání dosáhlo 77,6 %.

Tabulka č. 11

Věková struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 1997 ve srovnání s rokem 1996			
Věková struktura	Počet zaměstnanců	Podíl v %	
		1996	1997
20 - 30 let	38	6,2	7,9
31 - 40	88	21,7	18,2
41 - 50	169	36,2	34,9
51 - 60	161	31,2	33,3
61 a více	28	4,7	5,7

Tabulka č. 12

Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 1997 ve srovnání s rokem 1996						
Kvalifikace	Praha	Oblastní odbory	Celkem		% z celkového počtu	
			1996	1997	1996	1997
Základní	7	0	8	7	1,7	1,4
Vyučení	28	1	28	29	5,8	6,0
Střední škola	8	0	9	8	1,9	1,7
Střední s maturitou	78	51	129	129	26,6	26,7
Bakalář	0	3	4	3	0,8	0,6
Vysokoškolské	156	152	306	308	63,2	63,6
Celkem	277	207	484	484	100,0	100,0
VŠ - z toho:					% z VŠ vzdělání	
- právnické	22+4 ¹⁾	12	29	34+4 ¹⁾	9,4	10,9
- bakalářské právní	0	1	3	1	0,9	0,3
- ekonomické	39	29	66	68	21,3	21,9
- bakalářské ekonom.	0	2	1	2	0,3	0,6
- technické ²⁾	40	38	82	78	26,5	25,1
- přírodovědecké	4	1	6	5	1,9	1,6
- zemědělské ²⁾	24	35	63	59	20,3	19,0
- ostatní	27	37	60	64	19,4	20,6

¹⁾ Na mateřské dovolené.

²⁾ Bez rozlišení fakult ekonomických směrů.

V rámci přehodnocení koncepce personální práce byl v průběhu roku postupně realizován záměr zvyšovat počet zaměstnanců s právnickým vzděláním. V této souvislosti byly v kontrolních odborech obsazeny funkce právník gesčního odboru a právník-kontrolor oblastního odboru, s důrazem na získání absolventů právnických fakult s dobrými znalostmi cizích jazyků. Přes obecně existující nedostatek zkušených právníků bylo v roce 1997 na NKÚ 10 právníků přijato.

Každý nově vybraný uchazeč o zaměstnání na NKÚ byl přijímán na základě výsledků výběrového řízení (se zahrnutím psychotestů), aby měl NKÚ jistotu, že přijímá zaměstnance schopné zvládnout zvláštní odborné a psychické zatížení, jemuž je zaměstnanec ve funkci

kontrolora vystaven. Proto také uzavírá s novými uchazeči pracovní poměr na dobu určitou, a to na jeden rok, a s tříměsíční zkušební dobou. Pokud zaměstnanec osvědčí své schopnosti, je s ním následně uzavřen pracovní poměr na dobu neurčitou.

Vzdělávací činnost v roce 1997 byla i nadále zaměřena na profesionální přípravu zaměstnanců, především ve funkci kontrolorů, a to zejména v oblasti ekonomiky a práva se současným důrazem na psychologické aspekty při výkonu kontroly. V souvislosti se zaváděním nových informačních technologií proběhla několikastupňová školení obsluhy výpočetní techniky a využívání podpory informačního systému pro kontrolní činnost.

V rámci zpracované koncepce vzdělávání na NKÚ byla stanovena tematická struktura školení a kurzů, členěných podle aktuálnosti pro zaměstnance. Důraz je kladen též na získání jazykových znalostí. V této souvislosti byl pro každou systemizovanou funkci v rámci NKÚ stanoven požadovaný stupeň znalostí.

Na základě již dříve probíhající spolupráce s Právnickou fakultou Západočeské univerzity v Plzni pokračovalo bakalářské studium v oboru veřejná správa. V dohodě s Vysokou školou ekonomickou v Praze bylo projednáno a připraveno otevření nadstavbového specializačního dvousemestrálního kurzu s orientací na daňovou problematiku, právo a účetnictví, který bude zahájen v únoru 1998.

V průběhu roku 1997 bylo realizováno 81 kurzů a školení, které absolvovalo celkem 1 341 účastníků, z toho 946 z NKÚ a 395 z jiných státních orgánů nebo organizací.

9. Využívání a rozvoj informačních technologií

Informační systém NKÚ se dostal ve třetím roce po zahájení zásadní přestavby do stabilní provozní fáze svého životního cyklu. V průběhu roku provedl NKÚ některé důležité změny a rozšíření, a tím se současně zvýšila užitná hodnota instalovaných technologií. Zároveň se zvýšil i průměrný počet stanic připojovaných denně k systému na 260. Pravidelná služba uživatelům organizovaná každodenně (pondělí až pátek) zaznamenala za rok cca 2 500 servisních zásahů. Globální úpravy konfigurací pracovních stanic byly prováděny automatizovaně. Používání automatizované distribuce potvrzuje správnost koncepce s využíváním dálkového ovládání pracovních stanic. Oproti systémům bez tohoto technologického prvku došlo k úsporám prostředků ve výši cca 2 mil. Kč za reinstalace a placené služby.

Pracovní stanice

V počátku roku 1997 byla rozšířena operační paměť pracovních stanic kontrolora a sekretářky. V rámci záručního servisu pracovních stanic proběhla i výměna desek u stanic kontrolora. Kontrolní odbory byly vybaveny druhou síťovou tiskárnou, čímž byla zároveň zvýšena robustnost systému v případě poruchy tiskárny. U pracovních stanic zakoupených v roce 1994 je již ukončen tříletý záruční servis, a proto byla v závěru roku uzavřena smlouva na pozáruční servis.

Sítě

Odbor informatiky implementoval další bezpečnostní a ochranné prvky sítě NKÚ, což umožnilo otevřít síť i pro komunikaci přes **INTERNET**. Nyní mají všichni pracovníci NKÚ k dispozici jak službu E-Mail, tak i plný přístup k celosvětové službě WorldWideWeb. V návaznosti na stěhování oblastního pracoviště v Pardubicích do vhodnější lokality byla v průběhu prvního pololetí 1997 zajištěna realizace sítě LAN v nových prostorách a přestěhování a zprovoznění technologie. Po odstěhování dislokovaného pracoviště z Prahy-Vršovic do nových prostor v Praze-Vysočanech byla instalována lokální síť LAN i v tomto objektu. Po počátečních obtížích s hledáním vhodného retranslačního objektu byl nakonec dokončen i radiový spoj SkyWalker, zajišťující komunikaci s centrem úřadu v Jankovcově ulici v Praze. Nyní mají všichni pracovníci plnohodnotné připojení k informačnímu systému NKÚ se všemi jeho službami.

Servery a databázové aplikace

Všem uživatelům byla rozšířena verze aplikace programového vybavení pro kontrolní činnost. Byla rozpracována verze podacího deníku využívající aplikace pro správu dokumentů. V závěru roku byly doplněny licence SarosMezanin na plný potřebný počet a vytvořena nová centrální struktura složek kancelářského systému NKÚ s nastavenými právy. Po červnovém školení PHARE byly zakoupeny a instalovány licence programového prostředku pro analýzu datových souborů WinIdea 2.0. Proto je dnes i tento ve světě užívaný produkt dostupný všem kontrolorům NKÚ. Po dokončení vývoje byl také zahájen zkušební provoz SQL verze personální databáze. V průběhu roku probíhala náhrada některých aplikací verzemi pracujícími pod Windows, popřípadě instalace nových, jako např. Registr organizací, Právní InfoDisk, Daňový poradce a aplikace Encyklopedie,.

V průběhu roku došlo ke stabilizaci základního programového prostředku pro práci kontrolora – KSW. Vývoj aplikace KSW směřoval k pokrytí potřeb od plánování kontrolní činnosti, přes sběr kontrolních zjištění, vypořádání kontrolních protokolů, až po přípravu kontrolního závěru.

Školení

Kromě školení prohlubujících základní znalosti kancelářských programů a návyky uživatelů byla intenzita školení v roce 1997 zaměřena na prohlubování znalostí a užívání KSW. Významné bylo také shora zmíněné školení pokročilých uživatelů kontrolního softwaru zaměřené na využívání programového prostředku pro analýzu datových souborů WinIdea 2.0. Finančně bylo zabezpečeno z prostředků programu PHARE, lektora a věcné podklady poskytl renomovaná organizace CIPFA z Velké Británie.

Správa informačního systému

Dvouleté zkušenosti s provozem informačního systému ukázaly účelnost dalšího zdokonalování řady parametrů systému. Zejména je důležité zvýšit kapacitu diskového

subsystému hlavních serverů a jejich odolnost proti negativním účinkům výskytu nežádoucích událostí a dále připravit přechod na vyšší verzi operačního systému pracovních stanic. Provozně nezbytná je i potřeba nahradit stávající poštovní systém MS-Mail systémem MS-Exchange i na uživatelské úrovni, a to pro stabilní fungování celého systému. Ukazuje se totiž, že dlouhodobá stabilita systému je nejen očekávána uživateli, ale v konečném důsledku významně ovlivňuje efektivnost práce kontrolorů. Plánované investiční prostředky bohužel nebyly při projednávání rozpočtu pro rok 1998 uvolněny a jsou zatím převedeny do Všeobecné pokladní správy.

Stav a výhled

Systém je ve stabilním provozu a ve svém celku vyhovuje potřebám NKÚ. Informační technologie však prodělávají překotný vývoj, proto je nutné v roce 1998 vypracovat novou strategii vývoje a zabezpečení informačního systému NKÚ a na základě projednané strategie plánovat investiční prostředky v dalším období.

Vlastní zkušenosti NKÚ s využíváním informačních technologií vyvolávají jednak potřebu získat podklady pro kontrolu od kontrolovaných subjektů v elektronické formě, ale také se promítají i do záměrů NKÚ v rámci naplňování jeho kontrolní působnosti, pokud jde o kontrolu hospodárnosti a účelnosti nasazení vlastních informačních technologií ve státní správě.

10. Rozpočtové hospodaření v roce 1997 a vnitřní kontrola

Rozpočet kapitoly státního rozpočtu 381 - Nejvyšší kontrolní úřad na straně příjmů ve výši 2 270 tis. Kč a na straně výdajů ve výši 287 365 tis. Kč byl schválen zákonem č. 315/1996 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1997. Rozpočet výdajů byl v důsledku restriktivních opatření ve státním rozpočtu upraven na výši 286 323 tis. Kč.

Stanovené příjmy na rok 1997 byly překročeny o 1 250 tis. Kč, stanovené výdaje na rok 1997 byly nedočerpány o 12 366 tis. Kč (v kapitálových i neinvestičních výdajích). Pasivní saldo kapitoly činilo o 13 616 tis. Kč méně, než bylo rozpočtováno.

Podrobné údaje o rozpočtovém hospodaření kapitoly jsou uvedeny v závěrečném účtu za rok 1997 kapitoly státního rozpočtu „Nejvyšší kontrolní úřad“, a to včetně výroku auditora o ověření roční účetní závěrky za rok 1997.

Aby byla v rámci hospodaření a provozu NKÚ zajištěna náležitá a účinná kontrola, byla prezidentem NKÚ vydána směrnice, kterou se stanoví postup při výkonu vnitřní kontroly na NKÚ. Pro rok 1997 byl rozhodnutím prezidenta NKÚ ustaven pro zajištění vnitřní kontroly tým kontrolorů, odpovědný pouze prezidentovi NKÚ. Osvědčilo se, že takto byli k provádění vnitřní kontroly pověřeni zaměstnanci z různých útvarů NKÚ, bez organizační a personální vazby na kontrolované správce rozpočtových položek.

Tato skupina provedla pět kontrol a šetření zaměřených zejména na vedení účetní evidence, vynakládání prostředků ve vybraných výdajových položkách a efektivnost výdajů na vzdělávání zaměstnanců. Šetření týkající se nájemních smluv na oblastních odborech bylo

provedeno s cílem ověřit přiměřenost najatých a užívaných prostor těchto pracovišť NKÚ a bylo vedeno i snahou umístit tato dislokovaná pracoviště do objektů ve vlastnictví státu.

Uskutečněnými kontrolami byly zjištěny méně závažné nedostatky a byla průběžně přijímána opatření k jejich odstranění. Začátkem roku 1998 se uskuteční následná kontrola plnění přijatých opatření.

Na základě získaných zkušeností a vyhodnocení dosavadních poznatků (včetně využití příslušných doporučení EU, pokud jde o interní kontrolu) je připravováno na NKÚ systémové organizační opatření pro zabezpečení vnitřní nezávislé kontroly, kterou NKÚ považuje za nedílnou součást každé řídicí práce.

Závěr

Nezastupitelnost vrcholného nezávislého kontrolního orgánu pro každý demokratický stát je nesporná. Je však třeba mít neustále na zřeteli, že takový orgán je pouze jedním z prvků kontrolního systému.

NKÚ nashromáždil řadu poznatků o tom, že účinnost jeho kontrolních nálezů závisí nejen na kvalitě jeho práce, ale do značné míry i na provázanosti ostatních státních orgánů. Teprve dobudování kontrolního systému vytvoří předpoklad pro naplnění ústavního poslání NKÚ, kterým je především nalézání základních systémových problémů a hodnocení získaných poznatků. Ty mohou být objektivním podkladem pro kvalifikovaná rozhodování orgánů nejen moci výkonné, ale i moci zákonodárné, především pokud jde o hospodaření s majetkem státu a s rozpočtovými prostředky.

NKÚ není a ani nemůže být odpovědný za odhalování veškerých nedostatků, neboť vedle tohoto orgánu musí ve státní správě důsledně působit další kontrolní mechanismy. Na výsledky jejich práce musí reagovat svými opatřeními příslušný článek řízení, a pokud tak neučiní, měl by být volán k odpovědnosti.

Vybudování účinného kontrolního systému v ČR předpokládá i Evropská dohoda o přidružení. Na ujednání této dohody navazuje posudek Evropské komise, který se mimo jiné zabývá hodnocením finanční kontroly v ČR a klade důraz na existenci nezávislého vrcholného kontrolního orgánu. Pokud jde o NKÚ konstatuje zároveň, že model nezávislé kontroly v ČR je založen na principech Lidské deklarace. Na rizika spojená s nedostatečným zabezpečením finanční kontroly v rámci státní správy trvale upozorňují zástupci Evropského účetního dvora i partneři NKÚ z jednotlivých zemí EU.

Hodnocení ze zahraničí sice vyznívá pro NKÚ příznivě, rozhodující jsou však výsledky jeho práce. Za čtyři roky své existence provedl NKÚ 173 kontrolních akcí, v rámci kterých načerpal řadu cenných zkušeností a systémových poznatků. Jejich pečlivé zdokumentování je východiskem pro další zaměření kontrolní činnosti a základem pro dlouhodobou koncepci rozvoje NKÚ.

Výsledky ukončených kontrolních akcí významným způsobem ovlivňují zásadní dokumenty NKÚ, zejména plán kontrolní činnosti. Plán kontrolní činnosti je koncipován tak, aby postupně pokryl všechny oblasti spadající do působnosti NKÚ a aby poznatky byly současně věrohodným základem pro hodnocení plnění státního rozpočtu a státního závěrečného účtu. Těžiště kontrolní činnosti spočívá v kontrole hospodaření se státním majetkem a v kontrole plnění státního rozpočtu. Pokud se jedná o kontrolu státního závěrečného účtu, přistoupil NKÚ k plnění této povinnosti tak, že každoročně pravidelně zařazuje do plánu kontrolní činnosti akce zaměřené na hospodaření vybraných kapitol státního rozpočtu. Navíc v roce 1997 rozhodlo Kolegium NKÚ poprvé zařadit samostatnou kontrolní akci, jejímž cílem je ověřit metodiku sestavení státního závěrečného účtu a zároveň zjistit i reálné možnosti účinnějšího přístupu ke kontrole státního závěrečného účtu.

I v roce 1997 přetrvávaly v právním řádu nedostatky a bez odezvy zůstávaly poznatky systémového charakteru, které NKÚ opakovaně signalizoval. Vývoj potvrzuje, že upozorňování na absenci vnitřní kontroly a na nedostatečný právní rámec ochrany majetku státu a rozpočtového hospodaření bylo cenným poznatkem NKÚ daným k využití.

NKÚ zaznamenává určitý posun v přístupu k negativním jevům ve společnosti. Například orgány činné v trestním řízení více využívají výsledků kontrolní činnosti, což je zřejmé např. ze skutečnosti, že poprvé v roce 1997 došlo na základě oznámení NKÚ o podezření ze spáchání trestného činu v pěti případech k odsouzení a v dalších deseti byla podána žaloba. Dále v rámci kontrol zaměřených na plnění příjmové stránky státního rozpočtu, kam náleží i kontrola plnění daňových povinností, měl NKÚ v uplynulém roce možnost si ověřit, že na základě jeho zjištění kontrolované osoby samy podaly dodatečná daňová přiznání nebo finanční úřady doměřily daň z daňového základu zkráceného celkem nejméně o 231 mil. Kč.

NKÚ si cení zvýšeného zájmu o výsledky jeho práce projevené v poslední době i ze strany některých kontrolovaných osob, očekává však, že kontrolním závěrům bude věnována potřebná pozornost i ze strany vrcholného orgánu exekutivy, kterému jsou výsledky práce NKÚ také zasílány. Vláda stejně jako v předchozím období i v roce 1997 brala kontrolní závěry pouze na vědomí. V přístupu kontrolovaných osob se pozitivně odráží stoupající pozornost, kterou práci NKÚ věnují orgány Poslanecké sněmovny a v některých případech i orgány Senátu. Projednávání vybraných kontrolních závěrů v podvýboru pro kontrolu rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny se v uplynulém roce stalo prakticky pravidelnou procedurou, při které lze objektivně hodnotit jak výsledky kontroly, tak i s jakou mírou odpovědnosti přistupují kontrolované osoby k realizaci opatření potřebných k nápravě chyb.

Úkoly kladené na NKÚ se však dále stupňují. Stálá pozornost a snaha o zdokonalování metod práce a o zvyšování odborných znalostí v tradičně vymezeném okruhu působnosti dnes nebudou stačit. Začleňování ČR do EU a dalších mezinárodních seskupení vytváří nové nároky. Ukazuje se, že je třeba soustavně zvyšovat i znalosti mezinárodních institucí, postupů a standardů. V této souvislosti jsou významné také znalosti jazykové. Nezpůsobilost k pracovnímu užívání světových jazyků v kontrole se může negativně projevit nejen při spolupráci se zahraničními partnerskými institucemi, ale i v širších souvislostech při posuzování způsobilosti ČR pro čerpání prostředků ze společných rozpočtů integračních seskupení.

Přílohy

PŘÍLOHA č. 1

PŘEHLED KONTROLNÍCH AKCÍ, JEJICHŽ KONTROLNÍ ZÁVĚR BYL SCHVÁLEN V PRŮBĚHU ROKU 1997

Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok
95/13	Hospodaření se státními prostředky poskytnutými na zřízení a činnost Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu	Senát	2. 1. 1997	1/1997
96/15	Státní záruka za úvěr na výstavbu nového odbavovacího areálu mezinárodního letiště Praha-Ruzyně a hospodaření s prostředky státního rozpočtu poskytnutými na tuto stavbu	Senát	6. 1. 1997	1/1997
96/17	Nakládání s finančními prostředky na realizaci politiky zaměstnanosti	Kolegium	6. 1. 1997	1/1997
96/13	Státní zakázky při výstavbě dálniční sítě	Kolegium	3. 2. 1997	1/1997
96/22	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu kapitoly „Úřad pro legislativu a veřejnou správu ČR“ a hospodaření se státním majetkem	Kolegium	3. 2. 1997	1/1997
96/19	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu při stavbě silnice I/52 Brno-Rajhrad-Mikulov	Senát	6. 2. 1997	1/1997
96/16	Užití finančních prostředků Státního fondu tržní regulace v zemědělství	Kolegium	3. 3. 1997	1/1997
96/20	Financování učňovských zařízení zřízených Ministerstvem hospodářství	Senát	5. 3. 1997	2/1997
96/18	Prostředky státního rozpočtu vynakládané na výstavbu vodohospodářských a ekologických staveb měst a obcí	Senát	12. 3. 1997	2/1997
96/25	Systémová investiční dotace na „Program záchrany architektonického dědictví“	Senát	26. 3. 1997	2/1997
96/34	Užití finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu kapitoly „Ministerstvo zemědělství“ v letech 1992 - 1995 na restrukturalizaci a rozvoj zemědělské výroby	Senát	26. 3. 1997	3/1997
96/26	Stanovení základu a výpočet daně z příjmů právnických osob v roce 1995	Kolegium	7. 4. 1997	2/1997
Číslo		Schválil	Datum	Zveřejnění ve

kontrolní akce	Předmět kontroly	orgán NKÚ	schválení	věstníku částka/rok
96/38	Plnění příjmů z výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v kapitolách státního rozpočtu „Ministerstvo obrany“ a „Ministerstvo spravedlnosti“	Kolegium	28. 4. 1997	2/1997
96/27	Hospodaření s nemovitým majetkem a s prostředky státního rozpočtu určenými pro vzdělávací zařízení v působnosti Ministerstva vnitra	Senát	29. 4. 1997	2/1997
96/36	Hospodaření v rozpočtové organizaci Silniční investorský útvar České Budějovice	Senát	29. 4. 1997	3/1997
96/21	Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů z prostředků státního rozpočtu	Kolegium	5. 5. 1997	2/1997
96/29	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu při výstavbě I. železničního koridoru Děčín-Břeclav a plnění podmínek, za nichž byla poskytnuta státní záruka	Senát	6. 5. 1997	2/1997
96/44	Hospodaření s majetkem státu a s prostředky státního rozpočtu u příspěvkových organizací v působnosti Ministerstva dopravy a spojů	Senát	20. 5. 1997	2/1997
41/94	Hospodaření a privatizace vybraných státních zemědělských podniků a jejich právních nástupců	Senát	26. 5. 1997	3/1997
96/30	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu vyčleněnými na financování výzkumu a vývoje v resortu Ministerstva zemědělství	Senát	3. 6. 1997	2/1997
96/39	Hospodaření zdravotnických zařízení v působnosti Ministerstva obrany	Senát	3. 6. 1997	2/1997
96/35	Hospodaření vojenských opravárenských podniků, včetně jejich privatizace	Senát	18. 6. 1997	3/1997
96/28	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu kapitoly „Ministerstvo práce a sociálních věcí“	Kolegium	23. 6. 1997	3/1997
97/02	Hospodaření se státním majetkem a s prostředky státního rozpočtu kapitoly „Úřad vlády“	Kolegium	23. 6. 1997	3/1997
96/43	Finanční prostředky užití v souvislosti s přípravou činností Senátu Parlamentu České republiky	Kolegium	7. 7. 1997	4/1997
96/41	Výběr a užití úplat za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a kontrola vodohospodářských investic	Senát	14. 7. 1997	3/1997
96/45	Prostředky státního rozpočtu na podporu bytové výstavby	Senát	22. 7. 1997	3/1997
96/08	Nakládání s finančními prostředky určenými na restrukturalizaci zemědělského podnikání	Senát	26. 8. 1997	4/1997
Číslo kontrolní akce	Předmět kontroly	Schválil orgán NKÚ	Datum schválení	Zveřejnění ve věstníku částka/rok

96/37	Hospodaření Fondu dětí a mládeže s jeho rozpočtovými prostředky a s majetkem bývalého SSM ve vlastnictví České republiky	Senát	2. 9. 1997	3/1997
97/04	Hospodaření Pozemkového fondu ČR s majetkem státu	Senát	30. 10. 1997	4/1997
97/06	Převody daní ze státního rozpočtu do rozpočtů okresních úřadů a obcí. Realizace výsledků kontrolních zjištění NKÚ u daně z příjmů právnických osob finančními úřady	Kolegium	3. 11. 1997	4/1997
97/14	Pohledávky z poskytnutých státních půjček, návratných finančních výpomocí a realizovaných státních záruk	Senát	6. 11. 1997	4/1997
96/14	Kontrola privatizace podniku ČSAD Praha	Kolegium	17. 11. 1997	4/1997
97/01	Hospodaření s finančními prostředky poskytovanými lesnímu hospodářství	Kolegium	17. 11. 1997	4/1997
97/05	Likvidace vybraných státních podniků vnitřního obchodu	Senát	19. 11. 1997	4/1997
97/17	Prostředky ze státního rozpočtu určené na investice spojené s výstavbou hraničních celních přechodů Rozvadov a Pomezí nad Ohří	Senát	25. 11. 1997	4/1997
97/07	Prostředky státního rozpočtu poskytnuté na útlum uranových dolů	Senát	26. 11. 1997	4/1997
96/40	Financování státní protidrogové politiky ze státního rozpočtu v letech 1993 - 1996	Kolegium	1. 12. 1997	4/1997
97/15	Hospodaření Národního divadla s majetkem státu a prostředky státního rozpočtu	Senát	4. 12. 1997	4/1997
97/08	Prostředky na všeobecné zdravotní pojištění vybírané na základě zákona zdravotními pojišťovnami	Senát	8. 12. 1997	4/1997
97/16	Prostředky státního rozpočtu poskytnuté státní organizaci České dráhy	Senát	16. 12. 1997	4/1997
97/10	Systémová investiční dotace na „Program zkvalitnění technického stavu a vybavení škol a školských zařízení“	Senát	18. 12. 1997	dosud není uveřejněno ^{*)}
97/13	Výběr a užití finančních prostředků v oblasti ochrany ovzduší	Senát	18. 12. 1997	dosud není uveřejněno ^{*)}

^{*)} Pozn. red.: Tento údaj odpovídá datu schválení výroční zprávy. Kontrolní závěr je zahrnut do částky 1/1998 Věstníku NKÚ.

KONTROLNÍ AKCE ZAŘAZENÉ DO PLÁNU KONTROLNÍ ČINNOSTI V PRŮBĚHU ROKU 1997

Plán kontrolní činnosti schválený v roce 1996 pro rok 1997 byl publikován ve Věstníku NKÚ ročník V, částka 1 a zároveň tvoří přílohu Výroční zprávy za rok 1996. Tento plán zahrnoval 27 kontrolních akcí a dalších 10 níže uvedených bylo zařazeno do plánu kontrolní činnosti během roku 1997.

Číslo kontrolní akce	P ř e d m ě t k o n t r o l y
97/28	Hospodaření s majetkem státu a privatizace ve Vojenských lesích a statcích ČR, s. p., Praha
97/29	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu v rozpočtové kapitole č. 302 - Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
97/30	Hospodaření s majetkem státu a privatizace Dostihového závodiště Praha, s. p.
97/31	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu poskytnutými v letech 1994 - 1996 na Program revitalizace říčních systémů
97/32	Hospodaření s finančními prostředky a s majetkem státu u okresních úřadů
97/33	Dotace ze státního rozpočtu na teplo
97/34	Státní závěrečný účet České republiky
97/35	Činnost finančních úřadů v oblasti výběru DPH a spotřebních daní a vymáhání nedoplatků těchto daní
97/36	Hospodaření se státním majetkem a s prostředky státního rozpočtu kapitoly Kancelář prezidenta republiky
97/37	Státní finanční prostředky určené v roce 1997 na odstranění následků povodňové katastrofy

PŘEHLED KONTROLNÍCH AKCÍ ZAŘAZENÝCH DO PLÁNU KONTROLNÍ ČINNOSTI NA ROK 1998

Číslo kontrolní akce	P ř e d m ě t k o n t r o l y
98/01	Stanovení základu a výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 1997 placené státními podniky
98/02	Postup celních orgánů při plnění příjmů státního rozpočtu
98/03	Vklady státních prostředků do tuzemských bank a obchodních společností
98/04	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu poskytovanými z kapitoly Všeobecná pokladní správa jako státní příspěvek ve prospěch účastníků penzijního připojištění
98/05	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu uvolňovanými z kapitoly Všeobecná pokladní správa jako státní příspěvek na podporu stavebního spoření
98/06	Hospodaření s prostředky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorových vozidel
98/07	Hospodaření se státním majetkem a s prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu
98/08	Dotace ze státního rozpočtu na obnovu a rozvoj městských hromadných doprav a autobusového parku linkové dopravy
98/09	Dotace ze státního rozpočtu, finanční prostředky z bankovních úvěrů se státní zárukou a prostředky zahraniční pomoci určené pro výstavbu II. železničního koridoru Bohumín-Břeclav
98/10	Prostředky státního rozpočtu a majetek státu, ke kterému vykonává státní organizace České dráhy právo hospodaření
98/11	Prostředky státního rozpočtu poskytnuté na financování škod způsobených povodněmi dopravní infrastruktury
98/12	Prostředky ze státního rozpočtu poskytnuté na řešení následků povodňové katastrofy v oblasti distribuce a výroby energie
98/13	Prostředky státního rozpočtu určené na Program obnovy vesnice
98/14	Hospodaření rozpočtových organizací v působnosti Ministerstva zemědělství
98/15	Hospodaření s majetkem státu ve zdravotnických zařízeních v působnosti Ministerstva zdravotnictví a okresních úřadů
98/16	Prostředky na všeobecné zdravotní pojištění vybírané na základě zákona Všeobecnou zdravotní pojišťovnou
98/17	Hospodaření se státními finančními prostředky určenými na odstranění následků povodňové katastrofy v resortu Ministerstva zemědělství

**Číslo
kontrolní
akce**

P ř e d m ě t k o n t r o l y

98/18	Hospodaření se státním majetkem a s prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
98/19	Hospodaření se státním majetkem a s prostředky státního rozpočtu kapitoly Akademie věd
98/20	Hospodaření se státním majetkem a s prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo životního prostředí
98/21	Finanční prostředky užívané v souvislosti s činností Senátu Parlamentu České republiky
98/22	Hospodaření se státním majetkem a s prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo spravedlnosti určenými na činnost státních zastupitelství
98/23	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu vynakládanými na obranný výzkum a s majetkem státu v organizacích výzkumné a vývojové základny Armády České republiky
98/24	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu a s majetkem státu při zabezpečování modernizace vzdušných sil Armády České republiky
98/25	Hospodaření s prostředky státního rozpočtu vyčleněnými na program snižování spotřeby paliv a energie